

KOMMANDIITTIYHTIÖ VAI OSAKEYHTIÖ-
YRITYSMUODON VAIKUTUS KOKONAISVEROTUKSEEN

Case: Yritys X Ky

Veera Moilanen

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

2021

Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Veera Moilanen	Vuosi	2021
Ohjaaja	Antti Ovaskainen		
Toimeksiantaja	Yritys X		
Työn nimi	Kommandiitti yhtiö vai osakeyhtiö – yritysmuodon vaikutus kokonaisverotukseen		
Sivu- ja liitesivumäärä	58 + 1		

Opinnäytetyössäni tutkin kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön eroavaisuuksia verotuksellisesta näkökulmasta. Opinnäytetyöni päämääränä oli selvittää, olisiko toimeksiantajayrityksen verotuksellisesti kannattavaa vaihtaa yritysmuoto kommandiittiyhtiötä osakeyhtiöön. Opinnäytetyöni on tapaustutkimus, jossa tutkitaan yksittäistä tapausta. Tapaustutkimukselle luonteenomaisesti kokosin monipuolisesti ja monella tavalla tietoa tutkittavasta tapauksesta, pyrkimyksenä ymmärtää ilmiötä syvällisesti, tavoitteena löytää juuri toimeksiantajalleni sopivin ratkaisu, ei yleispätevää ratkaisua. Opinnäytetyöni tuloksia ei näin ollen voi suoraan soveltaa toisiin yrityksiin. Tutkimukseni teoriaosuuden viitekehys muodostuu ajantasaisesta lainsäädännöstä sekä asiantuntijakirjallisuudesta. Tutkimukseeni sisältyy toiminnallinen osuus kohdeyrityksen verotuslaskelmien muodossa. Verotuslaskelmien empiirisenä aineistona on hyödynnetty yrityksen tilinpäätöksiä.

Kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö eroavat toisistaan usein eri tavoin. Koska kohdeyrityksessäni on vain yksi vastuunalainen yhtiömies ja ääneton yhtiömies, joka jää yhtiöstä pois, mikäli yhtiömuotoa muutetaan, pienenee eroavaisuudet huomattavasti. Suurimmat eroavaisuudet ovat kohdeyritykselläni juuri verotuksen suhteen. Kommandiittiyhtiö ei ole erillinen verosubjekti, joten yrityksen koko tulos verotetaan yrittäjän verotuksessa. Osakeyhtiön tuloksesta maksetaan yhteisövero, mutta muuten yrittäjällä on suurempi mahdollisuus vaikuttaa verotukseensa säätelemällä, kuinka paljon nostaa varoja yrityksestä ja nostaako minkä verran osinkona ja minkä verran palkkana.

Verotuslaskelmissa vertailtiin eri vaihtoehtojen eroja kokonaisverotukseen euroina sekä kokonaisveroprosentin avulla. Kommandiittiyhtiön verotus oli kaikilla mittareilla kallein. Osakeyhtiön osalta eri mittarit antoivat ristiriitaisia lukuja. Vaihtoehto, jossa yrittäjä nostaa palkkaa 3 000 euroa ja 8 % nettovarallisuudesta osinkoina oli euromääräisesti halvin, mutta se kohosi kokonaisveroprosentissa lähes kommandiittiyhtiön tasolle. Tässä vaihtoehdossa yrityksen nettovarallisuus kasvaa, mikä lisää jatkossa kevyesti verotetun osingon määrää. Tarkastelin millainen vaikutus tällä olisi verotukseen viiden vuoden jaksolla, jolloin verotus keveni selvästi. Suosittelin tätä vaihtoehtoa yrittäjälle pitkän aikavälin hyödyn perusteella.

Avainsanat Kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, verotus, yritysmuodon valinta

Business Management
Bachelor of Business Administration

Author	Veera Moilanen	Year	2021
Supervisor	Antti Ovaskainen		
Commissioned by	Limited partnership company X		
Subject of thesis	Limited partnership company or limited company- What influence company form has on taxation?		
Number of pages	58 + 1		

The aim of this thesis was to study the administrative and taxation differences between a Limited Partnership and a Limited Company form. The objective of this thesis was to find out whether it would be profitable for the commissioner company to change the form of company from a Limited Partnership to a Limited Company. The thesis is a case study research that examines an individual case. Characteristically for the case study research, information was gathered about the case in many ways. The aim was to understand the phenomenon deeply, to find the most suitable solution for my commissioner instead of a generic solution to the problem. Therefore, results of the thesis cannot be directly applied to other companies' tax calculations. The frame for the thesis consists of legislation as well as literature. The thesis includes the functional part in the form of the commissioner company's tax calculations. Calculations were based on empiric materials consisting of the company's financial statements.

A Limited Partnership and a Limited Company often differ in many ways. Because the commissioner company has one working partner and a silent partner who leaves the company if the company form is changed, the differences between company forms decrease. The biggest differences are precisely in terms of taxation. A Limited Partnership is not a separate taxpayer, so the entire result of the company is taxed in the taxation of the entrepreneur. The limited company pays corporation tax on its profits, but otherwise the entrepreneur has a greater opportunity to influence his taxation. He can regulate how much to raise from the company and whether it is salary or dividend.

The calculations show the differences in the total tax in euros and as a percentage between the different tax calculations. The taxation of a Limited Partnership was the most expensive by all measures. Regarding the Limited Company's calculations, the indicators gave conflicting figures. The option in which the entrepreneur raises the salary by 3,000 euros and 8 % of the net assets as dividends was by far the cheapest in euro terms, but it rose in the total tax rate near to Limited Partnership. The company's net assets will increase under this option, which will also increase the amount of lightly taxed dividend. In the future this option will significantly reduce taxation. Based on long-term monitoring this option was recommended to the entrepreneur.

Key words Limited Partnership, Limited Company, taxation, choice of the company form

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	ELINKEINOTOIMINNAN VEROTUS	12
2.1	Yritysmuodon valinnan vaikutus verotukseen	12
2.2	Elinkeinotoiminnan verotettava tulo	13
2.3	Tulolajit ja tulolähdejako.....	15
2.4	Verosuunnittelu	16
3	KOMMANDIITTIYHTIÖ.....	18
3.1	Kommandiittiyhtiö yritysmuotona	18
3.2	Kommandiittiyhtiön verotus.....	21
3.2.1	Verotuksen jakaantuminen.....	21
3.2.2	Toimintavaraus verotuksessa.....	22
3.2.3	Yrittäjävähennys.....	24
3.2.4	Nettovarallisuus ja negatiivinen oma pääoma	25
3.3	Varojen jako kommandiittiyhtiössä.....	26
4	OSAKEYHTIÖ	28
4.1	Osakeyhtiö yritysmuotona.....	28
4.2	Varojen jakaminen ja verotus.....	31
4.2.1	Osakkaan palkka.....	31
4.2.2	Osingonjako	33
4.2.3	Laiton varojenjako ja peitelty osinko.....	35
4.3	Yhtiömuodon muuttaminen	36
5	VEROTUSLASKELMAT	38
5.1	Verotus kommandiittiyhtiönä.....	38
5.2	Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 1 (OY1)	40
5.3	Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 2 (OY2)	42
5.4	Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 3 (OY3)	44
5.5	Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 4 (OY4)	46
5.6	Eri laskelmien vertailua	47
5.7	Nettovarallisuuden kasvattamisen vaikutus verotukseen.....	48
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	51

7 POHDINTA	54
LÄHTEET	56
LIITTEET	59

KÄYTETYT MERKIT JA LYHENTEET

AKYL	Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä
EVL	Elinkeinoverolaki
HE	Hallituksen esitys eduskunnalle
OYL	Osakeyhtiölaki
TakSL	Laki takaisinsaannista konkurssipesään
TVL	Tuloverolaki
VML	Laki veromenettelystä

1 JOHDANTO

Tutkin opinnäytetyössäni yritysmuodon vaikutusta verotukseen. Toimeksiantajani on kasvava taksiliikenteen yritys, jonka yritysmuotona on tällä hetkellä kommandiittiyhtiö. Yritykseen on kuluneen kahden vuoden aikana hankittu kaksi uutta taksia ja palkattu ensimmäinen perheen ulkopuolinen työntekijä. Kasvaneen tuloksen takia yrityksen verotus on noussut huomattavasti ja yrittäjä pohtiikin, olisiko kannattavampaa vaihtaa yritysmuoto kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöön.

Aihe on kiinnostava sen monimuotoisuuden takia. Verotukseen vaikuttavat monet eri asiat. Mielestäni oli kiinnostavaa tutkia, mitkä asiat vaikuttavat juuri tämän yrityksen verotukseen ja saada selville, kuinka suuri vaikutus yritysmuodon vaihdolla olisi yrityksen lopullisen verotaakan kannalta. Verojen maksaminen on hyvinvointiyhteiskuntamme peruskiviä, mutta yksittäisen yrityksen kannalta on kuitenkin järkevää tutkia, muuttuuko verotus yrityksen sekä yrittäjän kannalta kevyemmäksi, mikäli yritys muuttaa yritysmuotoaan. Tämä on osa yrityksen järkevää verosuunnittelua.

Opinnäytetyöni hyödyttää kohdeyritystäni, joka saa siitä konkreettista apua yritysmuodon vaihtamisen pohdintaan. Lisäksi opinnäytetyöni on auttanut minua kehittämään verotuksen osaamistani, mistä minulle on hyötyä tulevaisuuden taloushallinnon asiantuntijana. Opinnäytetyöstäni on myös hyötyä muille yrityksille, jotka pohtivat yritysmuodon vaihtoa. Opinnäytetyöhöni on koottu tiedot seikoista, jotka vaikuttavat kommandiittiyrityksen ja osakeyhtiön verotukseen. Näiden tietojen löytäminen selkeästi yhdestä paikasta ja konkreettisten laskelmien näkeminen auttaa oman yrityksen tilanteen kokonaisuuden hahmottamisessa.

Opinnäytetyön toimeksiantajaa kiinnosti kovasti opinnäytetyön tulokset, sillä yrittäjällä itsellään ei ole ollut yritystoiminnan hoitamisen lisäksi aikaa keskittyä ja perehtyä verotuksen kiemuroihin tarkemmin. Yrittäjä on asiasta keskustellut yrityksen kirjanpitäjän kanssa, mutta tarkkoja laskelmia ei ole aikaisemmin suoritettu, vaan keskustelua on käyty enemmänkin yleisellä tasolla. Tuoreesta tilinpäätöksestä suoritettavat laskelmat auttavat yrittäjää tekemään ratkaisun yritysmuodon vaihtamiseen liittyen. Yrittäjä ei ole nostanut yrityksestä palkkaa, vaan tehnyt

yksityisnostoja. Hän on pohtinut, olisiko kiinteän palkan nostaminen yrityksestä järkevää.

Näiden tietojen pohjalta opinnäytetyöni päätutkimusongelmaksi määriteltiin: Kuinka yritysmuodon vaihtaminen kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi vaikuttaisi yritys X:n verotukseen? Saadakseni tähän kysymykseen vastauksen minun täytyi tutkia kommandiittiyhtiön ja osakeyhtiön ominaisuuksia verotuksen kannalta. Tutkimukseni rajautui seuraavien alatutkimuskysymyksien ympärille:

- Kuinka kommandiittiyhtiötä verotetaan?
- Miten vaikuttaa osakeyhtiön ja yrittäjän erillinen verosubjektius, eli millainen on yhtiöveron ja osakkaan tuloveron yhteisvaikutus?

Tällä aiherajauksella hain opinnäytetyöhöni mahdollisimman tarkasti juuri kyseistä yritystä hyödyttävän vastauksen. Mikäli tarkasteltaisiin pelkästään osakeyhtiön verotusta verrattuna kommandiittiyhtiöön, ei se antaisi todellista vastausta yrittäjän kokonaisverotuksesta, erityisesti nyt, kun yrityksessä on yksi päätoiminen yrittäjä ja lisäksi ääneton yhtiömies, joka jäisi yrityksestä pois yritysmuotoa vaihdettaessa.

Opinnäytetyöni on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Opinnäytetyöni teoria osio perustuu kirjallisuuskatsaukseen. Kirjallisuuskatsaus voi itsessään olla teoreettinen tutkimus, jolloin sitä nimitetään yleensä systemaattiseksi kirjallisuuskatsaukseksi. Kirjallisuuskatsausta pidetään tehokkaana välineenä syventää tietoa asiasta, josta on jo valmista tutkittua tietoa tai tuloksia. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen apuna voidaan käyttää aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sisällönanalyysissa pyritään järjestämään tieto tiiviiseen ja selkeään muotoon kuitenkin kadottamatta sen sisältämää informaatiota. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122, 138.)

Opinnäytetyössäni käytettävä tutkimussuuntaus on tapaustutkimus eli case study research. Vilkkä (2015, 227) määrittelee tapaustutkimuksen tutkimusotteeksi, lähestymistavaksi tai näkökulmaksi todellisuuden tutkimiseen, jossa valitaan tavallisesti yksi tai tarvittaessa useampi tapaus. Tapauksena voi olla mm. organisaatio, kuten opinnäytetyössäni on. Tapaustutkimukselle luonteenomaista on, että

tutkittavasta tapauksesta pyritään kokoamaan monipuolisesti ja monella tavalla tietoa pyrkimyksenä ymmärtää ilmiötä entistä syvällisemmin (Metsämuuronen 2006, 215). Case-tutkimuksen ongelmana on usein aineiston laajuus ja moninaisuus. Tutkijan pitää aineistosta kyetä puristamaan ymmärrettävä ja luotettava ratkaisu tutkimusongelmaan. (Kananen 2013, 60.) Tämän haasteen kohtasin opinnäytetyötä tehdessäni, joten aineistoa tutkiessani ja aihetta kirjoittaessani pyrin kiinnittämään huomiota aiheen rajaamiseen ja rajauksessa pysymiseen.

Lähes kaikki strategiat käyttävät lähestymistapanaan case-tutkimusta ja voidaan-kin ymmärtää, että case-tutkimus on keskeinen kvalitatiivisen metodologian tiedonhankinnan strategia. Toisin sanoen käytännössä kaikki kvalitatiivinen tutkimus on tapaustutkimusta. (Metsämuuronen 2006, 216.) Case-tutkimuksella ei ole omia analyysimenetelmiä, sillä se pohjautuu hyvin paljolti mm. laadulliseen tutkimukseen. Case-tutkimuksen laadullisen aineiston käsittelyssä aineisto ensin hajotetaan eri asiasisällöiksi ja sen jälkeen asiasisällöt yhdistetään uudelleen tutkijan näkemykseksi ja hyväksi kuvaukseksi ilmiöstä. (Kananen 2013, 103.)

Case-tutkimuksen yhteydessä kysytään usein tutkimustulosten yleistettävyyttä. Yhteiskuntatieteilijät ovat harvoin kiinnostuneita ainoastaan juuri tutkittavasta tapauksesta, oli se kuinka mielenkiintoinen hyvänsä, vaan he haluavat tutkimuksellaan olevan yleisempää merkitystä. (Uusitalo 2001, 78.) Verotuksen tutkiminen juuri tietyn yrityksen kannalta ei itsessään ole kauhean yleistettävissä oleva tutkimus, sillä verotukseen vaikuttavia muuttujia on niin paljon. Kuitenkin yksi syy case-tutkimuksen suosioon liiketaloustieteissä on sen kyvykyys esittää monimutkaisia, hankalasti lähestyttäviä liiketalouteen liittyviä aiheita selkeästi ja käytännöllisesti. Liiketalouteen liittyvät case-tutkimukset ovatkin yleensä käytännöllisiä ja normatiivisia. (Eriksson & Kovalainen 2013, 116.) Selkeys ja käytännöllisyys onkin opinnäytetyöni vahvuus, sillä juuri yhtä tapausta tarkemmin tutkiesani sain selvitettyä monimutkaiset, hajallaan olevat tiedot yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka tietoja on helppo hyödyntää myös toisen yrityksen näkökulmasta. Tapauksen syvälinen pohtiminen avarsi myös hurjasti omaa ymmärrystäni yritysmuotojen eroavaisuuksiin sekä verotukseen vaikuttaviin tekijöihin, verrattuna pelkkään manuaaliseen laskentatyöhön. Koen myös, että konkreettisen tapauk-

sen kautta, osittain raskas ja joidenkin mielestä ehkä tylsäkin aihe, saa aivan erilaisen merkityksen, kun kyseessä on tapaus, jonka syvällisestä tutkimisesta on jollekin todellista hyötyä.

Opinnäytetyöni tutkimusongelman ratkaisemiseksi minun täytyi tutkia, miten yritysverotus muodostuu kommandiittiyhtiössä ja miten se muodostuu osakeyhtiössä. Lisäksi minun täytyi tutkia, miten näiden yritysten erilainen verotus vaikuttaa yrittäjän kokonaisverotukseen. Tarvittava tieto oli teoriaa verotussäädöksistä ja yrityslainsäädännöstä koskien eri yritysmuotoja. Koska tutkimus liittyy nimenomaan kotimaassa toimivien pienyritysten verotukseen, täytyi lähteiden olla kotimaisia. Aiheesta on tehty paljon kirjallisuutta, joista pyrin valitsemaan mahdollisimman tuoreita aineistoa. Kuitenkin liiketaloustieteessä on arvostettuja auktoriteetteja, joiden vanhempaa kirjallisuutta käytetään hyvin paljon vielä myös nykykirjallisuudessa lähdetietoina. Palasin siis myös vanhempiin teoksiin, saadakseni tärkeitä huomioita myös näiden osalta.

Opinnäytetyön teoriatiedon keräämiseksi tutustuin kirjallisuuden lisäksi verosäädöksiin, Verohallinnon ohjeisiin säädösten soveltamisesta, yrityslainsäädäntöön sekä hallituksen esityksiin eduskunnalle lakeja säädettäessä. Aiheesta on runsaasti kirjallisuutta. Keskityin kirjojen valinnassa lähinnä verotuksen parissa asiantuntijatyötä tekeville suunnattuun kirjallisuuteen, joista tehdään tarpeen tullen uusia painoksia asioiden muuttuessa. Mielestäni asiantuntijoille suunnattu kirjallisuus soveltui työhöni parhaiten, sillä niitä käyttävät myös verotuksen parissa työskentelevät taloushallinnon ja yritys juridiikan asiantuntijat. Juridiikan kirjoissa mennään syvällisemmin aiheisiin, muun muassa siihen, mitä jollakin tietyllä pykälällä halutaan ohjata. Näiden kirjojen käyttöön harjaantuminen tulee varmasti auttamaan minua tulevassa työelämässä taloushallinnon parissa.

Tutkimusaineisto opinnäytetyöhöni perustuu kirjallisuuteen, nettilähteisiin sekä kohdeyrityksen vuoden 2019 ja 2020 tilinpäätöksiin. Nettilähteinä käytin pääsääntöisesti Oikeusministeriön ylläpitämää Finlexiä, Verohallinnon omia ohjeita sekä veronmaksajat ry:n tuottamaa aineistoa ja aiheeseen liittyvää tutkimustyötä. Opinnäytetyöni suurimpia haasteita oli löytää valtavasta ainemäärästä juuri se sopivin työni kannalta. Haastattelin myös toimeksiantajaani, jotta osasin kohdentaa verotuslaskelmat esimerkiksi palkan osalta juuri hänelle sopivaksi.

Opinnäytetyöhöni sisältyy toiminnallinen osuus verotuslaskelmien muodossa. Laskin toimeksiantajayrityksen vuoden 2020 valmistuneesta tilinpäätöksestä, kuinka paljon yrityksen voittoa tullaan verottamaan yrittäjän verotuksessa ja paljonko verotus olisi, mikäli yritys olisi osakeyhtiö. Osakeyhtiön osalta pyrin huomioimaan yrittäjän koko verotustaakan. Koska toimeksiantajani on yrityksen ainoa vastuunalainen yhtiömies, koko yrityksen tulo, äänettömän yhtiömiehen osuutta lukuun ottamatta, verotetaan yrittäjän tulona. Näin ollen on järkevää huomioida myös osakeyhtiönä yrityksen tulon verotus niin, että lähes kaikki tuloksesta nostetaan yrittäjän ”käteen”. Toki yrityksen nettovarallisuus osaltaan vaikuttaa tuloksen verottamiseen, joten otin laskelmissani huomioon myös sen, millaista hyötyä yritykselle olisi, mikäli osa varoista jätettäisiin yritykseen koko tuloksen ulos nostamisen sijasta. Opinnäytetyöni suurimman oivalluksen sainkin juuri yrityksen nettovarallisuuden kasvattamiseen liittyvien laskelmien myötä.

Laskelmien apuna käytin keräämääni teoreettista tietopohjaa. Konkreettisten laskelmien avulla sain vastauksen opinnäytetyöni tutkimusongelmaan ja osasin myös antaa suositukseni yrittäjälle, mikä olisi verotuksellisesti kannattava yritysmuoto kyseisen yrityksen osalta. Laskelmat pyrin suunnittelemaan niin, että ne antavat mahdollisimman todellisen kuvan yrittäjän kokonaisverotaakan kannalta ja vastaavat mahdollisimman hyvin toimeksiantajani tiedontarvetta. Laskelmissa onnistuin huomioimaan myös tulevaisuuden verosuunnittelua, pelkän yksittäisen vuoden sijasta. Tämä toivon mukaan antaa myös yrittäjälle eväitä verotussuunnitteluun myös tulevana vuosina, pelkän yksittäisen verotusratkaisun sijaan.

2 ELINKEINOTOIMINNAN VEROTUS

2.1 Yritysmuodon valinnan vaikutus verotukseen

Yhtiömuodoilla on toisistaan eroava verotus, mikä aiheuttaa yritysmuodon valintaan koskevan klassisen ja käytännössä melko merkittävän verosuunnitteluongelman. Yritysmuotoa voidaan ajatella eräänlaisena ”kuorena” elinkeinotoiminnan harjoittamiselle. Oikeanlaisen ”kuoren” valinnalla voi olla huomattava verotuksellinen merkitys. Yritysmuotoa valittaessa voi pohtia verotuksen kuluttavaa vaikutusta nettovarallisuuteen verrattuna sitä toisiin yritysmuotoihin, eli mikä yritysmuoto tuottaisi pienimmän verotuksen. Näin saadaan selville, mikä yritysmuodoista on se edullisin. Verotusta laskiessa täytyy ottaa huomioon sekä yrittäjän että yrityksen maksettavaksi tulevat verot. Jotta tuloksia pystyy paremmin vertailemaan kannattaa realistisesti lähteä siitä ajatuksesta, että yrityksen tuottama nettotulo on yrittäjän omassa kädessä. Näin yritysmuodon verotuksellinen edullisuus ja suurin yrittäjälle verotuksen jälkeen jäävä nettotulo on yksi ja sama asia. Edullisuutta ajatellessa on suuri merkitys verokannoilla ja niiden muutoksilla, sekä missä määrin yrittäjän on mahdollista saada tulonsa yrityksestä verovaapaasti. (Malmgrén & Myrsky 2020, 676.)

Kommandiittiyhtiössä yhtiömies pystyy verotuksen edullisuutta selvittäessään ottamaan huomioon palkanmaksun, yksityisottojen ja voitto-osuuksien saamisen mahdollisuuden. Kun osakeyhtiön osakasyrittäjällä on taas mahdollisuus päättää miten ja milloin hän ottaa varoja ulos yrityksestä, voidaan verotuksen edullisuutta tarkastella useilla eri palkka- ja osingonjako kombinaatioilla tavoitteena hänen kohdallaan mahdollisimman pieni kokonaistuloveroprosentti. (Malmgrén & Myrsky 2020, 676–677.)

Yritysmuotokysymystä voidaan joutua pohtimaan useaan kertaan yrityksen elinkaaren aikana. Perustamisen jälkeen saatetaan tehdä esimerkiksi liiketoiminnan laajentamisen tai verosäännösten muuttumisen vuoksi rakennemuutoksia. Näin ollen toiminimenä aloitettu pienyritys saattaa muuntua veroneutraalisti ensin henkilöyhtiöksi ja sitten osakeyhtiöksi. Yritysmuotoon vaikuttavat toki muutkin kuin verotukselliset tekijät. (Kukkonen & Walden 2014, 19.) Näin myös kohdeyrityk-

seni kohdalla, jonka yritysmuodon vaihtamisen pohdinta alkoi tilitoimiston ehdotuksesta harkita yritysmuodon muutosta osakeyhtiöksi, sillä verotettavan tulon määrä on kasvanut korkeammaksi. Kommandiittiyhtiö on yhtiömuotona ollut yritykselle toimiva, joten yritysmuodon vaihto ei ole ollut aikaisemmin mielessä.

2.2 Elinkeinotoiminnan verotettava tulo

Suomen yritysverojärjestelmä ei lainsäädännöllisellä tasolla tukeudu suoraan kirjanpitosäännösten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tehtyyn tilinpäätökseen, vaan verotus sisältää oman tulonlaskentanormiston. Kuitenkin lainsäädännön erillisyydestä huolimatta yrityksen verotettavan tuloksen lähtökohtana on kirjanpidollinen tulos, eli yrityksen verottaminen tapahtuu yrityksen pitämän kirjanpidon pohjalta. (Malmgrén ym. 2020, 64–65.) Kirjanpitosidonnaisuus onkin vahvaa etenkin elinkeinotoiminnan verotuksessa ja nettovoiton laskeminen edellyttääkin yhteyttä kirjanpidon tuloksen ja verotettavan tulon määrittämisen välillä. Tämän vuoksi onkin perinteisesti katsottu, että verotettava tulo voidaan laskea vähentämällä kirjanpidon tuloksesta verovapaat tuotot sekä lisäämällä tuloon verotuksessa vähennyskelvottomat erät. (Engblom ym. 2020, 3.)

Verotuksen ja kirjanpidon monimutkainen viha-rakkaussuhde sai uusia muotoja osin verouudistuksen ja ennen kaikkea uusien IFRS-tilinpäätösstandardien myötä. Vaikka verotettavan tulon laskenta perustuu edelleen hyvin paljon kirjanpidon tulokseen, on verotettavan tulon ja kirjanpidollisen tuloksen välillä paljon eroja. Nykyään kirjanpidon keskeisin tehtävä on antaa yleinen ja riittävä kuva yrityksen taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta, kun taas elinkeinoverolaki nojautuu edelleen paljon verotettavan tulon laskennan määrittämiseen. Kirjanpitolaskennassa korostuu varovaisuuden periaate, jota ei voida soveltaa yhtä merkittävästi verotettavan tulon laskentaan, sillä verovelvolliset saattaisivat pyrkiä jaksottamaan tulojaan ja menojaan varovaisemmin veronmaksun lykkäämiseksi. Kuitenkaan kirjanpidon tuloksen ja verotettavan tulon erot eivät automaattisesti johda siihen, että verotettava tulo olisi aina kirjanpidon tulosta korkeampi, vaan tilanne voi olla myös päinvastoin, mikäli verovelvollinen voi tehdä verotuksessa esimerkiksi suuremmat poistot kuin kirjanpidon suunnitelman mukaiset poistot ovat. (Kukkonen & Walden 2020, 55–56.)

Kuten jo aikaisemmin on todettu, verotettavan tuloksen laskennan lähtökohtana on kirjanpidon nettotulos. Kirjanpidon nettotulosta oikaistaan (Taulukko 1.) kirjanpidon tuloslaskennan ja verotettavan tulon laskennan eroilla, jotka voidaan jakaa laajuuseroihin ja jaksotuseroihin. Laajuuserot aiheutuvat siitä, mitä tuloja ja kuluja otetaan huomioon verotuksessa ja toisaalta kirjanpidossa. Laajuusero muodostaa pysyvän eron verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välillä, sillä niitä ei oikaista myöhempinä vuosina. Siten esimerkiksi verotuksessa vähennyskeltoton meno lisää verovelvollisen tuloa sinä vuonna. Laajuuseron vaikutus kirjanpidon tuloksen ja verotettavan voiton väliltä selviää alla olevasta taulukosta:

Taulukko 1. KPL-voitto ja verotettava voitto (Kukkonen & Walden 2020, 57–59.)

Kirjanpidollinen voitto
+ Veronalaiset tulot, jotka eivät ole kirjanpidon tuotoissa
- Verovapaat tulot, jotka ovat kirjanpidon tuotoissa
+ Vähennyskeltottomat menot, jotka ovat kirjanpidon kuluissa
- Vähennyskelpoiset menot, jotka eivät ole kirjanpidon kuluissa
= Verotettava voitto

Verotettavat tulot ja verovapaat tulot sekä vastaavat menot vaihtelevat jonkin verran yritysmuodoittain. Käyttöomaisuudesta tehtävät poistot vähennetään kirjanpidossa tehdyn suunnitelman mukaisesti sinä aikana, jolloin käyttöomaisuus tuottaa tuloa. Yleensä nämä suunnitelmanmukaiset poistot ovat alkuperäisestä hankintamenosta tehtäviä tasa- tai menojäännöspoistoja. Verotuksessa taas voidaan vähentää merkittävien käyttöomaisuuserien poistoina tietty enimmäisosuus käyttöomaisuuslajin (koneet, kalusto) tai käyttöomaisuusesineen (rakennukset) jäljellä olevasta poistamattomasta hankintamenosta. Kirjanpidon ja verotuksen poistosäännösten erilaisuus antaa yritykselle jonkin verran valinnanvaraa poistojen ajoittamisen osalta. Yritys voi jonakin vuonna vähentää verotuksessa pienemmän poistot kuin kirjanpidossaan, jolloin kirjanpidossa vähennetty, mutta verotuksessa vähentämättä jäänyt poisto jää hyllypoistona vähennettäväksi jonakin toisena vuotena verotuksessa. (Kukkonen & Walden 2020, 59, 61.)

2.3 Tulolajit ja tulolähdejako

Suomessa luonnollisen henkilön ja kuolinpesän tulot jaetaan veronalaisiin tulolajeihin eli ansiotuloon ja pääomatuloon. Ansio- ja pääomatulojen erilainen vero-kohtelu on ollut pitkään yksi keskeisimpiä veropoliittisten keskustelujen aiheita, mutta ainakaan toistaiseksi ei ole näköpiirissä, että Suomessa siirryttäisiin ansiotulojen ja pääomatulojen yhtenäisverotukseen. Pääomatulojen verokanta on 30 % ja 30 000 euron ylittävältä osalta 34 %. Ansiotuloja verotetaan valtionverotuksessa progressiivisen asteikon mukaisesti, minkä lisäksi ansiotuloista peritään kunnallisvero, kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu. Koska jako ansiotuloihin ja pääomatuloihin on nykyisessä verojärjestelmässämme keskeinen, käytetään nimitystä eriytetty verojärjestelmä. Verotettava tulo lasketaan kummankin tulolajin mukaan erikseen ja tämän jälkeen lasketaan veron kokonaismäärä. (Ossa 2020, 29.)

Laki elinkeinotoiminnan verottamisesta (EVL 2.1§) määrittelee, että verovelvollisen harjoittama liike- ja ammattitoiminta maataloutta lukuun ottamatta muodostaa elinkeinotoiminnan tulonlähteen. Elinkeinotoiminnalle on määritelty seuraavia tunnusmerkkejä: voiton tavoittelu, itsenäisyys, suunnitelmallisuus, jatkuvuus, taloudellisen riskin olemassaolo sekä suuntautuminen ulospäin. Ammattitoimintana pidetään liiketoiminnan kaltaista, mutta suppeampaa toimintaa, jossa henkilön omalla ammattitaidolla on usein suuri merkitys. Elinkeinotoiminnan tulolähteen tulo määräytyy elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (EVL), maataloudesta saatavan tulon maatilatalouden tuloverolain (MVL) ja henkilökohtainen verotettava tulo tuloverolain (TVL) mukaan. (Engblom ym. 2020, 5, 7–8.)

Elinkeinotoiminnan ja maatalouden tulos on jaettavaa yritystuloa, joka jaetaan verotuksessa ansiotuloksi ja pääomatuloksi. Henkilöyhtiön tulos verotetaan yhtiön sijaan sen yhtiömiehiltä ja se voi tulla verotetuksi osakkaan verotuksessa ansiotulona tai pääomatulona. Verorasituksen kannalta keskeinen kysymys onkin se, miten jako ansio- ja pääomatuloihin tehdään. Olennaista on, mitkä tekijät vaikuttavat jakoon ja mitkä ovat verovelvollisen mahdollisuuden vaikuttaa näihin verorasituksen kannalta ratkaiseviin tekijöihin. Aivan samalla tavalla kuin henkilöyhtiön osalta myös osakeyhtiöstä jaettavien osinkojen osalta merkittävä kysymys on, verotetaanko ja millä perusteella, jaettavat osingot ansio- vai pääomatulona

vai tehdäänkö niiden osalta kenties jako ansio- ja pääomatuloihin. (Ossa 2020, 30–31.) Juuri tulolajijaottelu tekee verotuksen vertailusta yritysmuotojen välillä mielenkiintoista. Yrityksellä ja sen osakkailta on jonkin verran mahdollisuuksia vaikuttaa verosuunnitteluunsa valitsemansa yritysmuodon sisällä, mutta samalla on mahdollisuus vaihtaa yritysmuotoa ja muuttaa kokonaan verotustaan.

2.4 Verosuunnittelu

Verosuunnittelussa voidaan nähdä strateginen, taktinen ja operatiivinen taso. Kovin täsmällisesti näitä tasoja tai tasojen välisiä eroja on hankala erottaa, koska eri tasot ja veroihin liittyvät toimenpiteet lomittuvat toisiinsa usein eri tavoin. Luokittelusta on kuitenkin hyötyä toiminnan organisoinnin sekä tehtävien ja vastuiden jakamisesta. Yleensä suunnittelua pidetään sitä strategisempänä, mitä peruuttamattomampi vaikutuksia sillä on yrityksille. Esimerkiksi osakeyhtiömuodon valinta pienen yrityksen yhtiömuodoksi kannattaa harkita tarkkaan, koska sitä ei ole verotuksellisesti ongelmattomasti muuttaa tai palauttaa esimerkiksi henkilöyhtiöksi. Verostrategisia ratkaisuja tehtäessä kannattaa kartoittaa, mitkä eri veromuodot saattavat aiheuttaa eroja vertailun kohteena oleviin vaihtoehtoihin ja millainen verojen yhteisvaikutus on. Verosuunnittelun mahdollisuudet vaihtelevat eri veromuotojen kohdalla, mutta yleensä vaihtoehdot ovat suurimpia tuloverotuksen kohdalla. (Walden & Leppiniemi 2020, 140–141.)

Yrityksen strategia antaa ohjenuoran, miten yrityksen päämäärä pyritään saavuttamaan. Verostrategisia valintoja ovat yleensä yritysmuotoa ja yritysrakennetta koskevat valinnat. Taktinen verosuunnittelu osoittaa ne keinot, joilla suunnittelutavoitteet voidaan saavuttaa. Nämä tavoitteet liittyvät usein toimenpiteisiin, jotka edellyttävät kirjanpidon ja verotuksen tiettyä tavoitetulosta. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi tietynsuuruisiin osingonjakoihin tai muun omistajan taloutta koskevat toimenpiteet, kuten osakaslainan toteuttaminen. Muita verotaktisia valintoja ovat esimerkiksi omistajan työsuhde, osingonjakotavoitteet sekä tavoitteet tulon jakautumisesta pääomatuloksi ja ansiotuloksi. Operatiivista verosuunnittelua toteutetaan seuraamalla lainsäädännön ja oikeuskäytännön muutoksia niin, että yritys menettelee juoksevassa liiketoiminnassaan ja tilinpäätöstä laatiessaan uusimmatkin muutokset huomioon ottaen. Jatkuvan seurannan avulla saadaan

lähtökohtia ja herätteitä taktiselle ja strategiselle verosuunnittelulle sekä suunnitelmien tarkistamiselle. Operatiivisessa verosuunnittelussa on tärkeää, että yrityksen kirjanpitäjä tai kirjanpidosta vastaava näkee jokaisen yrityksen liiketapahtuman vaikutuksen niin verotuksessa kuin tilinpäätöksessäkin. Vahvalla ammattitaidolla hän osaa ohjeistaa sekä valvoa yritystä. (Walden & Leppiniemi 2020, 141–142.)

Tilinpäätös- ja verosuunnittelu on pitkäjänteistä toimintaa. Tähän vaikuttaa muun muassa kirjanpidon jatkuvuuden periaate sekä esimerkiksi yritysmuodon vaihtamisen aiheuttavat verotukselliset ja oikeudelliset seuraukset. Monet muutkin järjestelyt, kuten yrityskauppa, sijaintipaikan valinta ja merkittävien investointien tekeminen on lopullisluonteista tai ainakin niiden kustannustehokas muuttaminen on hankalaa. Tilinpäätös- ja verosuunnittelun erityinen ongelma on, että suunnitelmien puitteet muodostavassa lainsäädännössä on tapahtunut ja on tulevaisuudessa myös odotettavissa muutoksia. Verolainsäädäntö muuttuu vuosittain ja myös perustavaa laatua olevat muutokset ovat tavanomaisia. Verotuksen ja tilinpäätöksen kytkeytyessä monin tavoin toisiinsa, uuden verotustilanteen vaatimia ratkaisuja kirjanpidossa voi olla haastavaa tehdä kirjanpidon ja jatkuvuuden laatisessa noudatettavan menettelytapojen jatkuvuuden periaatteen vuoksi. Myöskään verotuksen kannalta hyödyllisiä menettelytapoja ei voida kirjanpidossa aina hyödyntää. Sekä taktisia, että strategisia suunnitelmia tehtäessä varteenotettavana tavoitteena ovat joustavuuden ja muutettavuuden mahdollisimman laaja ylläpitäminen. (Walden & Leppiniemi 2020, 190–191.)

Sallitun ja kielletyn verosuunnittelun raja voi olla välillä kuitenkin häilyvä. Ongelmia voi esiintyä erityisesti intressipiirissä tapahtuvissa järjestelyissä ja hinnoittelukysymyksissä sekä yritysjärjestelyissä. Veromenettelylakiin onkin näitä tapauksia varten sisällytetty veronkiertämissäännös. (Engblom ym. 2020, 64–65.) Veromenettelylain (VML 28§) mukaan, mikäli jollekin toimenpiteelle tai olosuhteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, mikä ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, verotusta toimitettaessa menetellään niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa. Verosuunnittelu voi ääritapauksissa täyttää myös verorikoksen tunnusmerkistön, rangaistavia verorikoksia ovat verorikkomus ja veropetos (Engblom ym. 2020, 65).

3 KOMMANDIITTIYHTIÖ

3.1 Kommandiittiyhtiö yritysmuotona

Henkilöyhtiöitä ovat avoimet ja kommandiittiyhtiöt, joissa kaksi tai useampi luonnollinen tai juridinen henkilö harjoittaa sopimuksen perusteella elinkeinotoimintaa päämääränään yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttaminen. Kommandiittiyhtiössä on oltava vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies ja vähintään yksi äänetön yhtiömies. Henkilöyhtiö syntyy rekisteröimisellä, joka on tehtävä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. (Malmgrén & Myrsky 2020, 780.)

Henkilöyhtiö on erillinen oikeussubjekti, mikä mahdollistaa esimerkiksi yhtiön ja yhtiömiesten keskinäiset sopimukset (Malmgrén & Myrsky 2020, 780). Myös kommandiittiyhtiön sisäistä toimintaa sekä yhtiömiestenvälistä suhdetta säätelevien normien lähtökohtana on suuri sopimusvapaus. Sopimusvapaudesta poikeaan vain muutamissa kohdin painavasta syystä tai suojellen julkista etua. Julkista etua suojaavia säännöksiä ovat esimerkiksi yhtiömiehen velvollisuus pitää kirjanpitoa sekä järjestää tilintarkastus. Muut pakottavat säädökset koskettavat muun muassa yhtiömiehen oikeutta irtisanoa yhtiösopimus, moittia tilinpäätöstä sekä yhtiömiehen tiedonsaannioikeutta yhtiöstä. (Villa, Ossa & Saarnilehti 2007, 29.) Yhtiösopimusta voidaan tarpeen tullen muuttaa yhtiömiesten ollessa yksimielisiä asiasta. Yhtiösopimuksessa voidaan määrätä mm. yhtiömiesten omaisuuspanoksen sijoittamisesta, työpanoksesta sekä voitonjaosta. (Määttä 2005, 63.)

Vastuunalaisilla yhtiömiehillä on sekä oikeuksia ja velvollisuuksia. Yhtiömiesten velvollisuudet yhtiötä kohtaan eivät rajoitu ainoastaan pääoman sijoittamiseen vaan vastuunalaisilla yhtiömiehillä on aktiivinen velvollisuus toimia yhtiössä yhtiön hyväksi yhtiön toimialalla yhtiön tavoitteen saavuttamiseksi, ellei yhtiösopimuksessa ole toisin sovittu. Yhtiömiehen on omalla toiminnallaan edistettävä yhtiön tavoitteiden saavuttamista sekä olla ryhtymättä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat ehkäistä yhtiötarkoituksen toteuttamista eli ns. myötävaikutusvelvollisuus. Äänettömän yhtiömiehen velvollisuudet yhtiötä kohtaan ovat huomattavasti rajatummat. Yhtiömiesten välinen suhde on luottamussuhde. Yhtiösopimus, laki

avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä ja yleiset yhtiöoikeudelliset periaatteet, kuten yhdenvertaisuusperiaate määrittelevät yhtiömiehen velvollisuudet. Velvollisuuksiaan rikkova yhtiömies voi joutua vahingonkorvausvastuuseen yhtiötä kohtaan. (Villa 2013, 120–121.)

Henkilöyhtiöoikeuden säännösten taustalla on henkilöyhtiön ideaalimalli, jolle on luonteenomaista jatkuva ja aktiivinen yhteistyö yhtiömiesten välillä. Tätä ohjaa uskollisuusvelvollisuus, yleinen periaate, jonka perusteella on mahdollista arvioida niitä vaatimuksia, joita yhtiömiehelle voidaan yhtiön toiminnassa syntyvissä erilaisissa ongelmatilanteissa asettaa. Velvollisuutta ei nimetä erikseen Akyl:ssa, mutta sitä voidaan silti pitää itsestään selvänä lähtökohtana konkretisoidessa yhtiömiehen velvollisuuksia. Uskollisuusvelvollisuus velvoittaa yhtiömiehen toimimaan yhtiön parasta ajatellen. Uskollisuusvelvoitteen avulla edistetään yhtiön etua, minkä vuoksi yhtiömies ei yhtiön ja yhtiömiehen välisessä eturistiriidassa saa asettaa omaa etuaan yhtiön edun edelle. Kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen osalta uskollisuusvelvoite on korostetun passiivinen velvollisuus, hyvänä esimerkkinä tästä äänettömän yhtiömiehen vaitiolovelvollisuus. (Wilhelmsen & Jääskinen 2001, 158–161.)

Yhtiömiehillä on taloudellisia oikeuksia, jotka määräytyvät joko yhtiösopimuksen tai avoimen ja kommandiittiyhtiön lain varaisten säännösten perusteella. Lain määrittelemät säännökset ovat olettamäsäännöksiä, eli niitä sovelletaan, elleivät yhtiömiehet ole muuta sopineet. (Immonen, Ossa & Villa 2012, 48.) Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKYL 2:7–9 §) määrittelee yhtiömiehen taloudellisiksi oikeuksiksi oikeuden menojen korvaamiseen, palkkioon sekä voiton ja tappion jakamiseen. Yhtiömiehellä on siis oikeus periä yhtiöltä yhtiön asioiden hoidon tai yhtiön velan maksun hänelle aiheuttama meno. Yhtiömiehellä on myös oikeus saada kohtuullista vastiketta yhtiölle tekemästään työstä sekä yhtiön hallinnon hoitamisesta, vaikka siitä ei ole erikseen sovittu. Poikkeuksena tilanne, jonka olosuhteista ilmenee, että työ oli tarkoitus suorittaa vastineetta. Lisäksi yhtiömiehellä on oikeus osuuteensa tilikauden voitosta. Kommandiittiyhtiön varallisuusjärjestelmästä seuraa, että yhtiömies voi velkoa yhtiön velkoja myös toisilta vastuunalaisilta yhtiömiehiltä (Immonen ym. 2012, 49).

Henkilöyhtiössä jokainen vastuunalaisten vastuunalainen yhtiömies vastaa koko henkilökohtaisella omaisuudellaan yrityksen sitoumuksista. Kommandiittiyhtiössä olevat äänettömät yhtiömiehet eivät vastaa yrityksen veloista, vaan he voivat menettää ainoastaan sijoittamansa pääomapanoksen. (Malmgrén & Myrsky 2020, 780.) Tässä mielessä vastuunalaisten yhtiömiesten asema muistuttaa omissa nimissä toimivien yksityisten elinkeinoharjoittajien asemaa (Villa ym. 2020, 82). Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKYL 1.1 §) määrittää, että vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön veloista niiden täyteen määrään saakka niin kuin ne olisivat hänen omia velkojansa. Tämä velkavastuu on hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 6/1987 vp. 17) määritelty ominaiseksi velan henkilökohtaisuus, rajattomuus, ensisijaisuus ja solidaarisuus. Jokainen vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön veloista kuin omistaan, eikä velkojan tarvitse vaatia saatavaansa yhtiöltä, ennen kuin hän kääntyy yhtiömiehen puoleen.

Vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisen vastuun takia kommandiittiyhtiölle ei ole ollut tarvetta asettaa osakeyhtiölle tunnuksenomaista pääoman pysyvyyttä ja velkojien suojaa koskevaa sääntelyä. Muun muassa tästä syystä kommandiittiyhtiössä ei ole rajoituksia koskien varojen nostamista. Varojen siirtäminen yhtiöstä yhtiömiehille ei aiheuta erillisiä veroseuraamuksia niin kuin osakeyhtiössä, sillä kommandiittiyhtiö ei ole erillinen verosubjekti. (Villa, Ossa & Saarnilehti 2007, 25.) Rajoittamaton velkavastuu on tehnyt mahdolliseksi sen, että kommandiittiyhtiön ja yhtiömiesten väliset varallisuussuhteet ovat joustavat, kommandiittiyhtiön hallintorakenne on yhtiömieskeskeinen, toimimiseen ei ole tarvinnut asettaa pääoman vähimmäis- ja pysyvyysvaatimuksia, sääntely on kevyttä ja yhtiösuhde yhtiömiesten välillä on korostuksellisesti sopimuksen varaista. Vastapainona kommandiittiyhtiössä yhtiömiesten välillä vaaditaan korkeaa keskinäistä luottamusta, jota laissa avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstäkin korostetaan (Immonen ym. 2012, 5.)

Kommandiittiyhtiön osalta vaaditaan siis vastuunalaisten yhtiömiesten kesken äärettömän kovaa luottamusta. Kuitenkin voi olla myös kommandiittiyhtiöitä, niin kuin kohdeyritykseni, jossa on vain yksi vastuunalainen yhtiömies sekä äänetön yhtiömies. Tällöin vastuunalaisella yhtiömiehellä on suuri vapaus toimia yrityksessä. Kommandiittiyhtiön etuja osakeyhtiöön verrattuna on myös varojen vapaa

nostaminen yrityksestä. Yrittäjän ei tarvitse pohtia, paljonko hänen tulisi yrityksestä nostaa esimerkiksi osinkoa, vaan hän voi tarpeen tullen tehdä yrityksestä yksityisnoston. Tämä on merkittävä etu vertailtaessa näitä kahta yritysmuotoa keskenään juuri kyseisen yrityksen kannalta.

3.2 Kommandiittiyhtiön verotus

3.2.1 Verotuksen jakaantuminen

Tuloverolain (TVL 4§) mukaan yhtymät jaetaan verotuksessa kahteen eri ryhmään: elinkeinoyhtymiin ja verotusyhtymiin. Elinkeinoyhtymiä ovat avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt sekä muut elinkeinotoimintaa harjoittavat yhteenliittymät. Vaikka avoin ja kommandiittiyhtiö ovat yksityisoikeudellisesti yhteisöjä, tuloverolain (TVL 16.1§) mukaan elinkeinoyhtymä ei ole erillisesti verovelvollinen, vaan laskentasubjekti, jonka elinkeinotoiminnasta saatava verotettava tulo jaetaan aikaisempien vuosien tappioiden vähentämisen jälkeen verotettavaksi osakkaisen tulona niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhtymän tuloon.

Kommandiittiyhtiössä äänetön yhtiömies on vastuunalaisia yhtiömiehiä paremmassa asemassa siinä mielessä, että äänettömälle yhtiömiehelle suoritetaan ensin tilikauden alkaessa maksettuna olleelle panokselle korkolain mukainen korko. Tämän jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. (Villa ym. 2020, 136.) Yhtiön jaettavana oleva verotettava tulo ja varallisuus jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhtiön tuloihin ja varoihin. Yhtiömies maksaa myös ennakoveron tästä hänen osuudestaan yhtiön tuloon ja varallisuuteen. Verotettavan tulon jakaminen ei välttämättä ole riippuvainen siitä, mitä yhtiön tulosta on todellisuudessa jaettu yhtiömiehille. Yhtiö ja yhtiömiehen ilmoittavat omissa veroilmoituksissaan osuudet yhtiön tuloon ja varallisuuteen. Osuudet perustuvat yleensä siihen, mitä yhtiöjärjestyksessä on sovittu. Yhtiömiesten osuudet yhtiön tuloon voivat olla erisuuruiset, esimerkiksi silloin, jos toinen yhtiömies on pannut yhtiöön työpanoksensa ja toinen on sijoittanut yhtiöön vain pääomapanoksen. (Engblom ym. 2020, 59.)

Verotuksen lähtökohtana on, että yhtiömiesten kirjallisessa yhtiösopimuksessa ilmoittamat osuudet hyväksytään ja verotus toimitetaan niiden mukaisesti.

Osuuksia voidaan myös tarpeen tullen muuttaa, jolloin veroilmoitukseen kannattaa liittää uusi yhtiösopimus. Muutokset tulee myös rekisteröidä kaupparekisteriin. Kuitenkin mikäli verottaja katsoo, että voitto-osuudet eivät vastaa yrityksen todellista luonnetta ja tarkoitusta, on verottajalla mahdollisuus oikaista yhtiömiesten ilmoittamia osuuksia. Tämä tulee kysymykseen esimerkiksi tilanteessa, jossa ns. perheyhtiössä yksi yhtiömiehistä työskentelee yrityksen hyväksi ja kaikki yhtiömiehet ovat samankokoisin panoksin mukana yrityksessä. Kommandiittiyhtiössä on tavallisesti äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus sovittu tietyn korkoprosentin mukaisesti laskettavasti hänen sijoittamastaan pääomapanoksesta. Vastuullisten yhtiömiesten osalta voitto-osuus on yleensä sovittu jaettavaksi murtoluvin tai prosentein ilmoitettujen voitto-osuuksien suhteessa. (Engblom ym. 59–60)

Yhtiömiehille jaettava tulo on pääomatuloa tai ansiotuloa, joka määräytyy sen mukaan, kuinka paljon yrityksessä on nettovarallisuutta. Nettovarallisuudesta luetaan pääomatuloksi 20 %:n vuotuinen tuotto osakkaalle kuuluvan yhtiön varallisuuden määrästä edellisen verovuoden päättyessä, loput verotetaan ansiotulona. (Engblom ym. 2020, 252.)

Kohdeyritykseni osalta verotus tapahtuu varsin yksinkertaiseksi, sillä yrityksessä ei ole kuin yksi vastuullinen yhtiömies. Ensin vähennetään äänettömän yhtiömiehen panokseen sovittu korko, jonka jälkeen yrityksen loput verotettavasta tuloksesta verotetaan yrittäjän verotuksessa. Näin ollen voisi ajatella, että yrittäjän ja yrityksen varallisuus ja tulos ovat yksi ja sama asia, sillä niitä ei tarvitse enää jakaa osuuksiin niin kuin olisi tilanteessa, jossa yrityksessä olisi useampia vastuunalaisia yhtiömiehiä.

3.2.2 Toimintavaraus verotuksessa

Henkilöyhtiössä yrittäjän omaan palkkaan liittyy erityisiä verosuunnitteluelementtejä. Henkilöyhtiön nettovarallisuuteen lisätään 30 % verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen elinkeinotoiminnan ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä. Tähän voidaan lisätä myös vastuulliselle yhtiömiehelle maksetut palkat. (Kukkonen & Walden 2014, 192.) Laki elinkeinotulon verottamisesta (EVL 46a §) määrittelee, että yhtymä, jonka osakkaina on vain

luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä saa vähentää verovuonna tekemänsä toimintavarausten. Verovuonna ja aikaisempien vuosien toimintavarausten yhteismäärä ei saa kuitenkaan ylittää 30 % tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettujen ennakonpidätyksen alaisten palkkojen yhteismäärästä.

Elinkeinoverolaki (EVL 46s §) määrittelee, että mikäli toimintavarausten määrä ylittää toimintavarausten enimmäismäärän, luetaan ylimenevä osa sen verovuoden tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty. Toimintavarausten määrä siis vaihtelee vuosittain sen mukaan minkä verran on palkkoja maksettu. Se voidaan jättää myös tekemättä tai tehdä alun perin enimmäismääräänsä pienempänä. Vastaavasti aikaisemmin tehty toimintavaraus voidaan vapaasti purkaa joko osittain tai kokonaan. Sitä voi näin ollen vapaasti käyttää verovuosikohtaisena tuloksenjärjestely- ja verosuunnittelukeinona (Kukkonen & Walden 2014, 193.) Jos verovelvollinen lopettaa elinkeinotoimintansa taikka yhtymän harjoittamaa elinkeinotoimintaa jatketaan osakeyhtiön muodossa, toimintavaraus luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona toiminta päättyy tai muutos osakeyhtiöksi tapahtuu (EVL 46a §).

Toimintavarausta voidaan pitää luonteeltaan eräänlaisena verokannustimena työvoimavaltaisille pk-sektorin elinkeinotoiminnan harjoittajille (Kukkonen & Walden 2014, 193). Kommandiittiyhtiössä myös osakkaan palkka vaikuttaa sekä nettovarallisuuden että toimintavarausten määrään, jonka vuoksi olisi hyvä selvittää tapauskohtaisesti, olisiko palkan maksaminen omistajille verotuksellisesti edullista tai muutoin tarpeen, esimerkiksi yhtiömiesten osuuksien oikeudenmukaisuuksien takia. Palkkaa ei kuitenkaan voida maksaa enempää kuin sen verran mitä ulkopuoliselle vastaavasta työsuorituksesta olisi maksettava. Toisaalta on huomioitava, että palkan maksaminen aiheuttaa sosiaaliturvamaksun ja palkan sivukulujen maksuvelvollisuuden. (Walden & Leppiniemi 2020, 154.)

Toimintavaraus on etu henkilöyhtiöiden osalta verrattuna osakeyhtiöön, jossa sitä ei saa hyödyntää. Toimintavarauksella voidaan säädellä vuosittaista verotettavaa tulosta. Kohdeyritykselläni ei ole tarpeen vastuunalaisten yhtiömiesten oikeudenmukaisuuksien kannalta maksaa yrittäjälle itselleen palkkaa, eikä näin ole tehty aikaisempina vuosina. Kuitenkin tätäkin vaihtoehtoa harkitaan nyt kirjanpitäjän

ehdotuksesta. Vaikka yrittäjälle maksetut palkat saadaan vähentää, syntyy niistä kuitenkin henkilösivukuluja. Yrittäjän palkan maksamisen määriin ja verotukseen palataan myöhemmin. Yrityksessä on maksettu kuitenkin palkkoja yrityksen ulkopuolisille tekijöille. Yrityksen kasvaessa ja maksettujen palkkojen lisääntyessä toimintavaraus on hyvä keino tasoittaa verotettavan tulon kasvua eri vuosille.

3.2.3 Yrittäjävähennys

Tuloverolaissa (TVL 30a §) määritellään yrittäjävähennyksestä. Luonnollinen henkilö tai kuolinpesän tulona verotettavasta elinkeinotoiminnan, maatalouden, metsätalouden ja porotalouden tulosta vähennetään 5 % ennen sen jakoa pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Yrittäjävähennys tehdään elinkeinotoiminnan puhtaasta tuloksesta, josta on vähennetty luonnolliset vähennykset sekä aikaisempien verovuosien vahvistetut tappiot (Walden & Leppiniemi 2020, 145).

Yrittäjävähennys on tehty vuodesta 2017 alkaen ja Verohallinto tekee sen automaattisesti ilman erillistä pyyntöä. (Walden & Leppiniemi 2020, 145.) Hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE 176/2016 vp. 8) selviää, että yrittäjävähennyksen tavoitteena on keventää verotusta niissä yrityksissä, joita yhteisöverokannan alennus ei koskenut. Näihin yrityksiin kuuluvat myös henkilöyhtiöt. Sillä on erityisesti pyritty pienentämään suurituloisten vähennyksen piiriin kuuluvien yritysten sekä vastaavan kokoisten osakeyhtiöiden kokonaisverotuksen eroa.

Yritysvähennys on herättänyt ristiriitaisia kannanottoja jo sitä säädettäessä. Sen merkitys pienen yrityksen osalta on varsin vaatimaton, sillä se vähennetään verotettavan tulon määrästä, ei itse verosta. Esimerkiksi yritystulon ollessa noin 10 000 euroa vähennys keventäisi verotusta arviolta 50–150 euroa vuositasolla riippuen yrityksen nettovarallisuudesta (HE 176/2016 vp. 12). Yritystulon kasvaessa yrittäjävähennyksen hyöty kasvaa, mutta tällaiset yritykset ovat harvalukuisempia. Esimerkiksi vähennyksen piiriin kuuluvia alle 10 000 euron tuloksen tekeviä yrityksiä on Suomessa noin 150 000 kappaletta, kun taas 100 000 euron tuloksen tekeviä vähennyksen piiriin kuuluvia yrityksiä on enää noin 5 000 kappaletta (HE 176/2016 vp. 12). Tämä tekee vähennyksestä helpon säästökohteen, koska siitä merkittävästi hyötyvien määrä on niin matala. Oletettavaa onkin, että

jossain vaiheessa yrittäjävähennys otetaan uudelleen arvioinnin alle, sitä on kuitenkin mahdotonta ennustaa, milloin se tulee ajankohtaiseksi.

3.2.4 Nettovarallisuus ja negatiivinen oma pääoma

Kommandiittiyhtiössä verotettava tulo jaetaan nettovarallisuuden avulla yhtiömiehille verottavaksi ansio- ja pääomatuloksi. Tämä tulolähteen nettovarallisuus on tulolähteen varojen ja velkojen erotus, joka saadaan, kun varoista vähennetään velat ja lisätään 30 % maksetuista palkoista. Elinkeinotoiminnan nettovarallisuutta laskettaessa huomioidaan vain elinkeinotoimintaan kuuluvat varat. Yhtymän muista tulonlähteistä tai yhtiömiehen yksityistalouden varoja tai velkoja ei huomioida elinkeinotoiminnan nettovarallisuutta laskettaessa. Varoja voivat olla muun muassa kiinteistöt, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto, tavarat, varasto, myyntisaamiset ja käteisvarat. Elinkeinotoiminnan velkoja eivät ole yritystoimintaan sijoitettu oma pääoma, varaukset tai verovelka, jota ei ole ennen verovuoden päättymistä määrätty maksettavaksi. Velaksi ei myöskään luokitella sitä osaa negatiivisesta omasta pääomasta, joka on käytetty yhtiömiesten yksityistalouden rahoittamiseen. (Verohallinto 2021a.)

Yhtiömiehen osuus tulolähteen nettovarallisuudesta määräytyy yhtiösopimuksen mukaisesta. Verohallinto saattaa määrättyissä tapauksissa joutua oikaisemaan yhtiösopimuksen mukaista osuutta kommandiittiyhtiön tulolähteen nettovarallisuudesta. Mikäli kommandiittiyhtiön elinkeinotoiminnan varoihin kuuluu asunto, jota yhtiömies on käyttänyt verovuonna omana tai perheensä asuntona, vähennetään asunnon arvo yhtiön nettovarallisuudesta. Myös yhtiöosuuden hankintaan käytetty korollinen velka vähennetään kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen osuudesta yhtymän elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen. Hankintavelan määränä vähennetään se velka, joka on ollut maksamatta yhtiömiehen saman verovuoden päättyessä, jolta nettovarallisuutta lasketaan. Yhtiöosuuden hankintavelkana pidetään sellaista velkaa, joka on otettu kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuuden ostoa varten tai pääomapanoksen sijoittamiseksi yhtymään, silloin kun yhtymä on perustettu. (Verohallinto 2021a.)

Henkilöyhtiön oma pääoma voi olla myös negatiivinen seurauksena joko tappioista tai yksityisottoina tapahtuneista pääomanpalautuksista. Yhtiömiesten tekemät nostot merkitään kirjanpitoon niiden luonteen mukaisesti voitto-osuuksien nostoiksi, yksityiskäytöksi, pääomanpalautukseksi, lainan nostoksi tai muuksi eräksi. Verotuksessa oman pääoman negatiivisuus saattaa johtaa siihen, että verottaja rajoittaa korkojen vähennysoikeutta. Negatiivinen oma pääoma vaikuttaa myös yhtiöomistuksista saatavien luovutusvoiton määrään sekä luovutusvoiton veroseuraamukseen, mikäli yhtiömies myy osuutensa. Lisäksi negatiivinen pääoma voi vaikuttaa silloin, jos kommandiittiyhtiöstä ollaan tekemässä osakeyhtiö. (Kukkonen & Walden 2014, 29.)

3.3 Varojen jako kommandiittiyhtiössä

Airaksisen ja Kymäläisen mukaan (Villa ym. 2020, 136) henkilöyhtiölain säännökset, jotka koskevat voitonjakoa saattavat olla tulkinnanvaraisia, joten on suositeltavaa, että yhtiömiehet tähdentävät niitä yhtiösopimuksessa. Henkilöyhtiölaissa ei ole määritelty varojen nostamista koskevia rajoituksia, joten yhtiösopimuksessa voidaan sopia, että yhtiömiehet voivat nostaa yhtiöstä sellaisiakin varoja, jotka eivät ole korvausta, palkkiota tai voitto-osuutta. Henkilöyhtiölain voitonjakoa koskevissa säännöksissä ei oteta osakeyhtiölain mukaisesti kantaa siihen, onko yhtiössä aikaisemman tilikauden tappiot huomioon ottaen voittovaroja. Voiton jakaminen on siis mahdollista, vaikka yhtiö olisi aikaisempina vuosina ollut raskaastikin tappiollinen, kunhan vain viimeinen tilikausi on ollut voitollinen.

Airaksisen ja Kymäläisen (Villa ym. 2020, 136) mukaan henkilöyhtiölaissa ei myöskään säännellä aikaisempien tilikausien voiton jakamisesta. Mikäli tilikauden voitto halutaan jättää jakamatta ja siirtää esimerkiksi yrityksen voittovarojen tilille, asia kannattaa aina yhtiömiesten sopia tapauskohtaisesti tai ratkaista asia yhtiösopimuksessa. Tällaisten varojen osalta joudutaankin miettimään, pidetäänkö varojen jättämistä yhtiöön yhtiöpanoksen kasvattamisena vai ovatko varat yhtiömiehen vapaasti nostettavissa voitto-osuutena. Lain avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä esitöissä (HE 6/1987 vp., 30) todetaan, että vaikka yhtiömiehet sopisivat keskenään varojen jakamatta jättämisestä ja niiden siirtämisestä voittovarojen tilille, edellyttää yhtiön omaisuuden jakaminen tässäkin tapauksessa voiton

laskennallista kohdentamista yhtiömiehille toimintavuosittain, jottei yhtiön tuloksen jaksotus vääristäisi yhtiömiesten yhtiöpanoksia.

Kuten aikaisemmin todettiin, yhtiömiesten varojen nostamista yrityksestä ei ole rajoitettu kommandiittiyhtiössä. Toisaalta taas yhtiömiesten välillä täytyy olla syvä luottamus toisiaan kohtaan, joten on järkevää, että varojen jaosta sovitaan mahdollisimman tarkkaan yhtiösopimuksessa. Tarkankin sopimuksen jälkeen joutuu yhtiömies olemaan valppaana yhtiön varojen käytöstä. Silloin, kun kommandiittiyhtiössä on vain yksi vastuunalainen yhtiömies, on tilanne toinen. Vastuunalainen yhtiömies voi tehdä nostoja yrityksestä vapaammin, kun siitä ei tarvitse sopia toisten yhtiömiesten kanssa. Tämä tekee kommandiittiyhtiöstä varsin joustavan yhtiömuodon rahankäytöllisesti.

4 OSAKEYHTIÖ

4.1 Osakeyhtiö yritysmuotona

Osakeyhtiölain (OYL 1-2§) mukaan osakeyhtiöt jaetaan yksityisiin ja julkisiin osakeyhtiöihin. Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröinnillä kaupparekisteriin. Osakkeenomistajat eivät vastaa henkilökohtaisella omaisuudellaan yhtiön velvoitteista. Tämä tarkoittaa, että osakkeenomistajan vastuu rajoittuu osakkeen merkintähinnan suorittamiseen yhtiölle tätä perustettaessa tai maksullisessa osakeannissa. Osakkaan vastuu yhtiön veloista voi kuitenkin syntyä myös muilla tavoilla, osakkeenomistaja voi esimerkiksi antaa pankille takauksen yhtiön lainasta tai toimitusjohtaja, hallituksen jäsen ja jopa osakas voi joutua vahingonkorvausvastuuseen toimistaan yhtiössä. Näissä tilanteissa vastuu ei johdu pelkästään osakkeen omistamisesta vaan takaussitoumuksesta ja vahingonkorvausvastuusta. (Immonen & Nuolimaa 2017, 7–8.)

Rajoitetun vastuun periaate mahdollistaa, että osakkeenomistajat voivat sijoittaa varojaan yritykseen tietoisena oman kokonaisriskinsä määrästä, mikä ei esimerkiksi kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen osalta ole mahdollista. Osakeyhtiön osakkeenomistajat voivat luottaa siihen, ettei heidän tarvitse kantaa suurempaa riskiä, kuin sijoittamansa pääoma, eikä heidän tarvitse valvoa muiden osakkaiden varallisuusaseman kehittymistä niin kuin kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiesten. (Mähönen, Säiläkivi & Villa 2007, 19.)

Toisin kuin vuonna 1978 säädetyssä osakeyhtiölaissa, uudessa osakeyhtiölaissa on kodifioitu osakeyhtiötä määrittävät yleiset periaatteet, jotka eivät sinällään ole uusia, mutta uutta on se, että ne otettiin osaksi osakeyhtiölakia. (Villa 2013 38.) Hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 109/2005 vp. s 17) selvennetään, että esitettäessä ne osakeyhtiölain alussa, lukija saa käsityksen siitä, mihin periaatteisiin säädetty laki perustuu ja mitä oikeushyviä laissa pyritään suojelemaan. Tämä edesauttaa jäljempänä olevien yksityiskotaisempien pykälien tarkoituksen ja sisällön ymmärtämistä. Osakeyhtiölaissa (OYL 1: 1–9§) määritellyt perusperiaatteet ovat yhtiön erillinen oikeushenkilöllisyys, osakkeen omistajan rajoitettu vastuu, sidotun pääoman pysyvyys, osakkeen vapaa luovutettavuus, voitontuot-

tamistarkoitus, enemmistöperiaate, osakkeen omistajien yhdenvertaisuusperiaate sekä johdon velvollisuus toimia huolellisesti osakkeenomistajan edun mukaisesti. Nämä peruseriaatteet yhdistyvät toisiinsa ja muodostavat erilaisia vastinpareja, esimerkiksi osakkeen omistajan rajoitettu vastuu ja sijoitetun oman pääoman pysyvyys tasapainottavat toisiaan (Villa 2013, 39).

Osakeyhtiölain (OYL 1:9§) tahdonvaltaisuuden mukaan osakkeenomistajat voivat yhtiöjärjestyksessä määrätä yhtiön toiminnasta. Yhtiöjärjestyksessä ei voi kuitenkaan olla sellaista määräystä, joka on osakeyhtiölain tai muun pakottavan säännöksen taikka hyvätavan vastainen. Yhtiöjärjestys on jokaiselle osakeyhtiölle pakollinen, se on yhtiötä perustettaessa liitettävä joko perustamissopimukseen tai sen liitteeksi. Yhtiöjärjestystä voidaan pitää yhtiön sisäisenä ”lakina”, joka periaatteessa velvoittaa yhtiön elimiä samoin kuin lait tai muut viranomais-säännökset. Yhtiöjärjestyksessä voi olla pakollisia ja vapaaehtoisia määräyksiä. (Kyläkallio, Iirola & Kyläkallio 2008, 156–157.) Yhtiöjärjestyksessä on aina mainittava yhtiön toiminimi, kotipaikkana oleva kunta sekä yhtiön toimiala. Mikäli yhtiö aikoo käyttää toiminimeään kaksi- tai useampikielisen, toiminimen jokainen ilmaisu on merkittävä yhtiöjärjestykseen. (OYL 2:3§.)

Osakkeenomistajat voivat kirjata yhtiöjärjestykseen vapaaehtoisia määräyksiä, joilla säännellä yhtiön toimintaa. Tässä suhteessa heillä on siis verraten suuri vapaus laatia yhtiöjärjestys haluamansa sisältöiseksi. Yhtiöjärjestykseen ei voida kuitenkaan ottaa säädöksiä, jotka ovat esimerkiksi osakeyhtiölain vastaisia. Tällaisia säännöksiä ovat ennen kaikkea osakeyhtiölain säädökset, jotka liittyvät velkojien suojaan tai vähemmistöä ja yksittäistä osakasta suojaavat säädökset. Yhtiöjärjestyksen muuttamiseen on määritelty erityisiä säädöksiä ja sen muuttamisesta voi periaatteessa päättää ainoastaan yhtiökokous. (Kyläkallio ym. 163, 170–171.)

Osakeyhtiön rahoituksen perusväline on osake. Yhtiötä perustettaessa osakkeenomistajaksi tulevan on maksettava osakkeesta perustamissopimuksessa mainittu määrä. Yksityisellä osakeyhtiöllä ei ole pakko olla osakepääomaa. Osake ei ole yksiselitteisesti määritelty aineellinen kohde vaan osake määritellään yleensä siten, että se on osuus eli oikeus osakeyhtiössä. Osakkeen omistaminen tuottaa yhtiössä osakeoikeuden, joka pitää sisällään tiettyjä oikeuksia ja

velvollisuuksia, jotka jaetaan perinteisesti varallisuusoikeuksiin ja hallinnoimisoikeuksiin. Varallisuuspitoinen oikeus tarkoittaa lähtökohtaisesti osakkeenomistajan oikeutta saada osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä määrätty osuus yhtiön varoista niitä jaettaessa. Osakkeen tuottamina hallinnoimisoikeuksina pidetään osakkeen tuottamia kontrollioikeuksia, joista tärkein on osakkeen tuottama äänioikeus yhtiökokouksessa. Muita hallinnoimisoikeuksia ovat myös tiedonsaanti- ja kyselyoikeus sekä mahdollisuus moittia yhtiössä tehtyjä päätöksiä. Osakkeeseen liittyvät velvollisuudet liittyvät lähinnä yhtiölle suoritettaviin maksuihin, joista tärkein on osakkeen merkinnästä seuraavan maksun suorittaminen. (Villa ym. 2020, 284–286.)

Osakkeet voidaan maksaa perustettaessa rahana yhtiön tilille tai apporttiomaisuudella. Apporttiomaisuutta käytettäessä, on yhtiölle tulevalla omaisuudella oltava luovutushetkellä vähintään osakkeiden merkintämaksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Osakeannissa voidaan maksu kuitata myös yhtiöltä olevalla saamisella. (Immonen, Ossa & Villa 2014, 35, 39.)

Osakeyhtiölain (OYL 8:1§) mukaan yhtiön oma pääoma jakautuu sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Osakepääoma sekä kirjanpitolain mukainen arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto sekä uudelleenarvostusrahasto kuuluvat sidottuun omaan pääomaan. Muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat yrityksen vapaata omaa pääomaa. Osakeyhtiölain esivalmisteluissa (HE 109/2005 vp, 94.) todetaan, että tilikauden ja edellisten tilikausien tappio vähentää vapaata omaa pääomaa. Voittovarot voivat näin ollen muodostua saldoiltaan negatiivisiksi, mikäli kumulatiiviset tappiot ylittävät kumulatiiviset voitot (Airaksinen, Pulkkinen & Rasinaho 2018a, 275).

Toisin kuin kommandiittiyhtiössä, osakeyhtiössä ei pelkkä osakkuus tuo osakkaalle yhtiön edustusoikeutta, vaan tähän tarvitaan erillinen valtuutus (Mähönen, Säiläkivi & Villa 18). Osakeyhtiölaissa (OYL 5:1§) määritellään, että osakkeen omistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa, tai mikäli he ovat yksimielisiä asiassa, joka kuuluu yhtiökokouksen päättämiseksi, he voivat päätöksen tehdä. Tällöin päätös on kirjattava, päivättävä, numeroitava ja vähintään kahden osakkaan allekirjoitettava, jos yhtiössä on useampia osakkeenomistajia kuin yksi.

Lähtökohtana osakeyhtiön tuloverotukselle on se, että osakeyhtiö on erillinen verovelvollinen. Osakeyhtiön itsenäinen verosubjektius on vahva, sen maksama yhteisöveroprosentti on vuoden 2014 alusta lähtien ollut 20 %. Erillisyyden periaatetta voidaan pitää tuloverotuksen keskeisenä kulmakivenä. (Ossa 2020, 209.)

Osakeyhtiö on mielenkiintoinen yritysmuoto. Niitä löytyy Suomesta monen kokoisina, aina yhden ihmisen nanoyrityksestä valtavaan monikansalliseen pörssiyhtiöön. Ymmärrettävästi yhden hengen yrityksen hallinnointi on aivan erilaista mitä ison pörssiyhtiön. Lassi Mäkisen (Mäkinen 2019, 18.) mielestä osakeyhtiö on modernin yrittämisen työkalu, sillä mikään muu yritysmuoto ei ole niin monipuolinen ja yrityksen kasvua joustavasti tukeva kuin osakeyhtiö. Osakeyhtiömuoto soveltuu yritykselle sen jokaisessa elinvaiheessa aina ensiaskeleista kansainväliseksi jättiyhtiöksi. Tämän lisäksi osakeyhtiömuoto tunnetaan kaikkialla maailmassa.

4.2 Varojen jakaminen ja verotus

4.2.1 Osakkaan palkka

Osakeyhtiö voi osingonjaon lisäksi maksaa osakkailleen palkkaa, mikäli nämä tekevät työtä yhtiössä. Mikäli palkan määrä on osakkaan työtehtäviin nähden tavanomainen, varojenjaon kriteerit eivät koske sitä, vaan osakkaan palkka on yhtiöön työsuhteessa olevien palkan mukainen. Ainoat eroavaisuudet työntekijän palkkaan ovat eläke- ja sosiaalivakuutusmaksut. Jos osakkaan omistus yhtiössä ylittää yrittäjäeläkkeelle asetetun rajan, yhtiö voi maksaa yrittäjäeläkevakuutuksen maksut ja sillä on velvollisuus maksaa sairausvakuutuksen työnantajaosuus. Yrittäjä voi maksaa yrittäjäeläkkeensä myös itse. Yrittäjäeläkevakuutus on periaatteiltaan erilainen verrattuna työeläkevakuutukseen. Yrittäjäeläkevakuutuksen maksu määräytyy osakkaan ja vakuutusyhtiön sopiman YEL-palkan mukaan, kun taas vastaavasti työeläkevakuutusmaksu määräytyy työntekijälle maksettujen todellisten palkkojen perusteella. (Mäkinen 2019, 90–91.)

Osakeyhtiössä vakuuttamisvelvollisena yrittäjänä pidetään osakasta, joka työskentelee yrityksessä johtavassa asemassa, omistaa yksin yli 30 % tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa yli 50 % yrityksen osakkeista tai osakkeiden tuotta-

masta äänimäärästä ja omistaa itse vähintään yhden osakkeen. (Eläketurvakeskus 2016.) Eläketurvakeskus antaa yrittäjän työtulo-ohjeet toimialoittain. Esimerkiksi kohdeyritykseni taksiliikennealan mukaan yrittäjän työtulo voidaan määrittellä alan työehtosopimuksen taulukkopalkkoja ohjeena pitäen. Yrittäjän minimituloksi tulee silloin 24 800 euroa vuodessa. (Eläketurvakeskus 2019.)

Rahapalkan lisäksi yhtiö voi antaa osakkailleen Verohallinnon ohjeiden mukaisia luontoisetuja samoin kuin työsuhteessa oleville työntekijöilleen. Tavallisimpia luontoisetuja ovat asunto-, ravinto-, auto-, ja puhelinetu. Luontoisedut ovat saajilleen verotuksessa edullisia. Periaatteessa yhtiö voi antaa osakkailleen myös verovapaita henkilökuntaetuja samalla kuin työsuhteessa oleville työntekijöilleen. Yhtiön vähennysoikeus ja osakkaan verovapaus edellyttää, että edut ovat tavanomaisia, kohtuullisia ja niiden on oltava kaikkien yhtiössä työtä tekevien saatavilla yhdenvertaisesti. (Mäkinen 2019, 91.)

Osakeyhtiön osakkaan eivät voi tehdä verovapaita yksityisottoja osakeyhtiön varoista, näin ollen osakeyhtiön osakkuus vaikuttaa osakkaiden veroukseen vasta osakkaiden nostaessa tuloa osakeyhtiöstä esimerkiksi palkkana tai osinkona (Verohallinto 2021b). Osakkaan palkka verotetaan ansiotulona. Ansiotulot verotetaan valtion verotuksessa progressiivisen asteikon mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että tulojen noustessa myös veroprosentti nousee. Vuodelta 2021 toimitetaan valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero alla olevan taulukon mukaisesti. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Valtion tuloveroasteikko 2021. (Verohallinto 2021d.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
18 600–27 900	8,00	6,00
27 900–45 900	566,00	17,25
45 900–80 500	3671,00	21,25
80 500 -	11 023,50	31,25

4.2.2 Osingonjako

Osakeyhtiön osakkeenomistajilla on rajoitettu vastuu ja sen vastapainoksi osakeyhtiölain kolmannessatoista luvussa (OYL 13:1§) on säädetty, miten osakkeenomistaja voi saada varoja yhtiöstä. Varoja voidaan jakaa voitonjaosta (osinko) ja varojen jaosta omanpääoman rahastosta, osakepääoman alentamisesta, omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta sekä yhtiön purkamisesta ja rekisteristä poistamisesta. Varojenjako koskevaan säännöskokonaisuuteen viitataan tavanomaisesti korostamalla osakepääoman pysyvyyttä tai osakkeenomistajien suoritusten viimesijaisuutta. Usein puhutaan myös osakkeenomistajien residuaalioikeuksista: osakkeenomistajat saavat sijoitukselleen tuoton viimeisinä, mutta he saavat kaiken ylijäämän. Näillä osakesijoituksen taloudellisilla ominaisuuksilla on perusteltu sitä, että juuri osakkeenomistajat käyttävät määräysvaltaansa yhtiössä ja näin osakkeenomistajilla on kannustin huolehtia kaikkien muiden veloitteiden suorittamisesta, koska he eivät muussa tapauksessa saa yhtiöstä omalle sijoitukselleen tuottoa. Tämän järjestelyn on katsottu johtavan tehokkaaseen yritystoimintaan. (Airaksinen, Pulkkinen & Rasinaho 2018b, 4.)

Osakeyhtiölain (13:2§) mukaan varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan sillä hetkellä maksukyvyttömyyden tai varojen jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Maksukyvyttömyyden käsitettä käytetään lainsäädännössä hyvin monilla eri tavoilla (Airaksinen, Pulkkinen & Rasinaho 2018b, 42). Esimerkiksi laki takaisinsaannista konkurssissa (TakSL 4§) mukaan maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen muuten kuin tilapäisesti on kykenevätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Ylivelkaantumisella tarkoitetaan sitä, että velallisen velat ovat suuremmat kuin hänen varansa. Sjörgenin, Syrjän ja Villan (2008, 448) mukaan liiketaloustieteissä yrityksen maksukykyä on perinteisesti kuvattu tilinpäätöksestä lasketuilla tunnusluvuilla. Maksukyvyttömyys on kuitenkin varsin monitahoinen ja tulkinnan varainen asia, jonka käsitteelle on vaikea löytää tarkkaa, konkreettista ja yksiselitteisesti mitattavaa merkityssisältöä. (Tuokko 1995, Sjörgen ym. 2008, 449 mukaan).

Varojen jako tapahtuu vahvistetun tilinpäätöksen perusteella, mikäli yhtiöllä on velvollisuus valita tilintarkastaja, on tilinpäätöksen oltava myös tilintarkastettu.

Käytännössä keskeinen tekijä yhtiön taloudellisen tilan arvioinnissa on taseen osoittama yhtiön oman pääoman määrä, mutta myös muita tilinpäätös tietoja tulee huomioida. Vapaan omanpääoman määrä muodostuu tilinpäätöksen osoittamasta omasta pääomasta, josta vähennetään sidotun pääoman erät. Sidottua pääomaan kuuluvat osakepääoma, arvonkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto, uudelleenarvostusrahasto sekä vanhan osakeyhtiölain mukaiset ylikurssirahastot ja vararahastot. Muut pääoman erät ovat vapaata omaa pääomaa. (Kukkonen & Walden 2014, 41–42.)

Osinkoverotus ei ole yhtenäistä, vaan pörssiyhtiöitä ja muita kuin pörssiyhtiöitä kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Verotukseen vaikuttavat myös muut seikat, kuten osingon verottaminen ansiotulona ja pääomatulona sekä yrityksen toimiala, sillä raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia verotetaan muista poikkeavalla tavalla. (Walden & Leppiniemi 2020, 165.) Osinkoa ei pysty jakamaan niin, että siihen ei kohdistuisi osakastasolla ollenkaan veroseuraamuksia (Ossa 2020, 212).

Luonnollisen henkilön saadessa osinkoa muusta kuin pörssiyhtiöstä se jaetaan pääomatuloksi ja ansiotuloksi. Osinko on tällöin 25 % osalta pääomatuloa siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 % suuruista vuotuista tuottoa. Osuus, joka ylittää 8 % osuuden nettovarallisuudesta on ansiotuloa, joka jaetaan 75 % osalta veronalaiseksi ja loput 25 % ovat verovapaata tuloa. (Walden & Leppiniemi 2020, 168.) Edellä mainittua säätelyä sovelletaan kuitenkin enintään 150 000 euron osinkotuloon vuodessa. Tämän ylittävältä osalta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. Osinko, joka ylittää 8 % vuotuisen tuoton verotetaan ylimenevältä osalta 75 % veronalaisena ansiotulona ja 25 % verovapaana tulona. (Ossa 2020, 212.) Julkisesti noteeraamattoman yhtiön on toimitettava ennakonpidätys jakamastaan osingosta. Ennakonpidätyksen määrä on 7,5 % siltä osalta osinkoa, joka on enintään 150 000 euroa ja 28 % sen ylittävältä osalta. (Verohallinto 2021c.)

Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan jakamalla nettovarallisuus ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. Matemaattisen arvon laskenta perustuu tarkistettuun nettovarallisuuteen, joka on laskettu yhtiön verovuotta edeltävästä tilinpäätöksestä. Esimerkiksi vuoden 31.5.2020 päättyneen tilikauden perusteella lasketaan matemaattinen arvio verovuodelle 2021, jonka perusteella määräytyy, mikä

osuus osakkaan vuonna 2021 saamasta osingosta verotetaan pääomatulona ja mikä taas ansiotulona. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Varoja ovat käyttö-, vaihto-, sijoitus- ja rahoitusomaisuus sekä yrityksen muu omaisuus. Varoihin ei lueta laskennallisia verosaamisia, eikä pitkävaikutteisia menoja, joilla ei ole varallisuusarvoa. Velkoja ovat taas ne erät, jotka on merkitty taseen vastattaviin vieraisiin pääomiin. Yleensä pääomalaina katsotaan verotuksessa vieraaksi pääomaksi, kun taas velkana ei pidetä laskennallisia verovelkoja. (Verohallinto 2021b.)

Nettovarallisuutta laskettaessa siitä tehdään osakaskohtaisia vähennyksiä tuloverolain (TVL 33b§) mukaan. Mikäli osakas on käyttänyt omana tai perheensä asuntona yhtiön varoihin kuuluvaa asuntoa, asunnon arvo vähennetään hänen osakkeidensa matemaattisesta arvosta. Matemaattisesta arvosta vähennetään myös osakkeenomistajan tai hänen perheenjäsenensä ottama yhtiön varoihin kuuluva rahalaina, jos hän itse tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa omistavat yrityksestä vähintään kymmenen prosenttia. Laina vähennetään ensisijaisesti lainanottajan omien osakkeiden arvosta ja mikäli se ei riitä, niin ylittävä osa perheenjäsenten osakkeiden arvosta osakeomistuksen suhteessa.

Mikäli osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos, osinko verotetaan ansiotulona (TVL 33b§). Tällöin puhutaan työpanokseen perustuvasta varojen jaosta. Jos osingonjaossa käytetään jakoperusteena erikseen sekä työpanosta että muuta jakoperustetta, kuten omistussuosuuksia, säännöstä sovelletaan ainoastaan työpanoksen perusteella jaettuun osinkoon. (Airaksinen ym. 2018b, 8.) Säännöstä ei ole kuitenkaan tarkoitettu sovellettavaksi yhden omistajan yhtiössä, vaikka siinä yhtiön tulos ja osakkaan nostaman osingon määrä monessa tapauksessa perustuu osakkaan työpanokseen, sillä osakkaan työpanos ei olisi osingon jakoperusteena säännöksen tarkoittamalla tavalla. (HE 47/2009 vp 3.)

4.2.3 Laiton varojenjako ja peitelty osinko

Osakeyhtiölaissa on säädetty varojen jaosta osakkeenomistajilla. Mikäli varojen jaossa toimitaan vastoin osakeyhtiölain säännöksiä saattaa kyseessä olla laiton varojenjako, joka voi aiheuttaa osakkeenomistajille muun muassa osingonjaossa

saatujen varojen palautusveloitteen (OYL 13:4§). Laittomasta varojen jaosta on kysymys tilanteessa, jossa varojenjako ei ole ollut käytettävissä jakokelpoisia varoja tai varojenjaossa ei ole noudatettu varojenjako koskevia menettelysäännöksiä. Varoja ei saa jakaa osakeyhtiölain maksukykytestin (OYL 13:2§) mukaan, mikäli jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai varojen jako aiheuttaa yrityksen maksukyvyttömyyden. Myös liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää yhtiön velkaa ilman liiketaloudellista perustetta on laitonta varojen jakoa. (Engblom ym. 2020, 221–222.)

Hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 26/1998 vp. 1) todetaan peitelty osingon jaon tarkoittavan osingonjaon muotovaatimukset sivuuttaen tapahtuvaa yhtiön varojen siirtämistä osakkaalle tavalla, joka todelliselta luonteeltaan on oikeasti voitonjakoa. Verojärjestelmän kannalta peitelty varojen jakaminen tarkoittaa yleensä myös välttymistä osingonjaon veroseuraamuksilta. Veromenettelylaissa (VML 29§) määritellään peitelty osinko rahanarvoiseksi eduksi osakeyhtiön osakkaalle tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella tavallisesti olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastinetta. Peiteltyä osinkoa voidaan jakaa myös osakkeita hankkimalla tai lunastamalla taikka osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingosta menevän veron välttämiseksi. Peitelty osingonjako voidaan laajassa mielessä katsoa veron kiertämisen kokonaisuuteen, eikä sen kannalta ole merkitystä onko se tahallista vai tahattontta (Malmgren & Myrsky 2020, 730–731).

4.3 Yhtiömuodon muuttaminen

Laissa avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (AKYL 8:3–4§) säädetään kommandiittiyhtiön muuttamisesta osakeyhtiöksi. Päätös yhtiömuodon muuttamisesta tulee tehdä siinä järjestyksessä missä yhtiösopimus muutetaan ja yhtiömuodon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä on hyväksyttävä osakeyhtiölain mukaisesti laadittu yhtiöjärjestys. Yhtiömuodon muuttamista koskevasta päätöksestä on laadittava asiakirja, johon on liitettävä yhtiöjärjestys ja jossa on maininta kaikista osakkeenomistajista sekä kullekin tulevista osakkeista. Yhtiön tilikausi mainitaan asiakirjassa tai yhtiöjärjestyksessä. Asiakirja päivätään ja kaikki yhtiömiehet allekirjoittavat asiakirjan. Yhtiö muuttuu osakeyhtiöksi, kun yhtiömuodon muuttaminen merkitään kaupparekisteriin. Muutosilmoituksen tekee

kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet yhdessä uuden osakeyhtiön hallituksen kanssa. Ilmoitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa asiakirjan allekirjoittamisesta.

Kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet eivät vapaudu yhtiön aikaisemmasta velasta sen takia, että yhtiö muuttuu osakeyhtiöksi, elleivät velkojat ole antaneet siihen suostumustaan. Velkojalle annetaan todistettavasti kirjallinen ilmoitus yhtiön muuttumisesta osakeyhtiöksi sekä tieto velkojan oikeudesta vastustaa velkavastuun vapautumista, mikäli velkoja ei kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saamisesta ole ilmoittanut osakeyhtiölle vastustavansa vapauttamista katsotaan hänen siihen suostuneen. (AKYL 8:5§.) Mikäli yhtiömuodon muutos voidaan yhtiössä tehdä enemmistö päätöksellä ja joku vastuunalaisista yhtiömiehistä vastustaa yhtiömuodon muutosta, on hänellä oikeus erota yhtiöstä. Vastuunalaisen yhtiömiehen osuuden yhtiöstä lunastaa uusi osakeyhtiö. (AKYL 8:6§.) Osakeyhtiöön ei voida yritysmuodon muutosvaiheessa ottaa muita osakkeenomistajia kuin kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä. Uusien osakkeenomistajien ottaminen yhtiöön on mahdollista joko ennen muodonmuutosta tai kun osakeyhtiö on perustettu. (Villa 2013, 187.)

Tuloverolain (TVL 24§) mukaan yhtymän ei katsota verotuksessa purkautuvan, mikäli kommandiittiyhtiö muutetaan osakeyhtiöksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetussa laissa tarkoitetulla tavalla. Siirtyvän toiminnan verotuksessa vähentämättä olevat menot vähennetään toimintamuodon muutoksen jälkeen samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty ilman toimintamuodon muutosta. Toimintavaraus luetaan yhtymän veronalaiseen tuloon sinä verovuonna, jolloin muutos on tapahtunut.

5 VEROTUSLASKELMAT

5.1 Verotus kommandiittiyhtiönä

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus koostuu kohdeyritykseni verotuslaskelmista, joista ensimmäisenä laskin paljonko yrityksen verotus on päättyneen tilikauden osalta kommandiittiyhtiönä. Laskelmissa käytin apuna yrityksen vuoden 2019 ja 2020 tilinpäätöstä. Kommandiittiyhtiömuodon verotuslaskelmat aloitin laskemalla yrityksen nettovarallisuuden vuoden 2019 tilinpäätöksen pohjalta. Nettovarallisuuden laskin summaamalla yhteen tilinpäätöksessä olevat varat 90 680,68 euroa ja vähentämällä niistä yrityksen velat 7 605,75 euroa. Lisäksi nettovarallisuuteen lisäsin tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikaisten maksettujen ennakonpidätyksen alaisten palkkojen määrästä 30 % eli 8 945,75 euroa. Näin sain pääomatulo-osuuden laskentaperusteen. Vastuunalaisen yhtiömiehen pääomatulo-osuus on 20 % laskentaperusteesta eli 18 404,14 euroa. Loput yrityksen tuloksesta verotetaan vastuunalaisen yhtiömiehen osalta ansiotulona. Vastuunalaisen yhtiömiehen osalta ei ollut tarpeen tehdä oikaisuja nettovarallisuuteen. (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Yrityksen nettovarallisuus ja pääomatulo-osuus:

Nettovarallisuus:	
Varat:	90 680,68 €
Velat:	7 605,75 €
Nettovarallisuus	83 074,93 €
Palkat	29 819,18 €
30 % Palkoista	8 945,75 €
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	92 020,68 €
Pääomatulo-osuus 20 %	18 404,14 €

Jotta pystyin laskemaan verotettavan tuloksen, täytyi vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos oikaista. Kirjanpidollinen tulos oli 86 249,01 euroa, johon lisättiin 50,00 euroa vuoden aikana syntyneitä verotuksessa vähennyskelvottomia menoja, jolloin verotukselliseksi tulokseksi saatiin 86 299,01 euroa. Huomioitavaa on, että kohdeyritys ei ole tehnyt vapaaehtoista toimintavarausta eikä ylimääräisiä poistoja kirjanpidossaan.

Kun verotettava tulos oli saatu selville, vähensin yhtiön verotettavasta tuloksesta äänettömän yhtiömiehen panoksen, ennen vastuunalaisen yhtiömiehen verotuksen laskemista. Kohdeyrityksessä ääneton yhtiömies on sijoittanut yritykseen 100,00 euron panoksen, jolle maksetaan 10 % vuotuinen tuotto, mikä on 10,00 euroa. Yrityksen tuloksesta loput 86 289,01 euroa jää vastuunalaisen yhtiömiehen verotettavaksi tulokseksi. Vastuunalaisen yhtiömiehen tuloksesta tehdään 5 % suuruinen yrittäjävähennys. Yrittäjävähennyksen määrä vuoden 2020 tuloksesta on kohdeyritykselläni 4 314,45 euroa, jättäen verotettavaksi tuloksi 81 974,56 euroa. (Taulukko 4.)

Tulosta verotetaan aikaisemman laskelman mukaan 18 404,14 euroa pääomatulona ja loput 63 570,42 ansiotulona (Taulukko 4). Ansiotuloverotuksesta on valtion verotus laskettu progressiivisen ansiotuloverotaulukon mukaisesti (Taulukko 2). Lisäksi ansiotuloista on laskettu yrityksen kotikunnan kunnallisveroprosentin mukainen kunnallisvero 20,5 %. Lopulliseen kunnallisveroon vaikuttaa kunnallisveroprosentin lisäksi ansiotulojen määrä, ja lajit sillä ne määrittelevät vähennyksen, joita tulonsaaja saa (Veronmaksajat 2020a). Tältä osin taulukon laskelmat ovat karkeita, sillä saatavilla ei ole yrittäjän tarkkoja vähennyksiä verotuksessa. Samaa laskutapaa käytetään myös osakeyhtiön osalta, joka mahdollistaa tuloksien vertailun keskenään. Kirkollisvero on laskettu 1,95 %:n suuruisena. Lisäksi ansiotuloista on vähennetty vuoden 2020 mukaiset sairausvakuutusmaksut: sairaanhoitomaksu 0,68 %, sairausvakuutusmaksun päivärahamaksu 1,18 % sekä yrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutettujen yrittäjien maksama lisärahoitusosuus 0,15 % (Veronmaksajat 2020b). Yle-vero on huomioitu laskelmassa täysmääräisenä 163 euroa vuodessa. Yle-veron enimmäismäärä maksetaan, kun palkkatulot ovat vähintään noin 21 270 euroa vuodessa (Veronmaksajat 2021).

Yrittäjän pääomatuloveron määrä on vuonna 2020 ollut 5 521,24 euroa ja ansiotuloista maksettava vero 22 975,29 euroa eli verot ovat yhteensä 35 922,50 euroa. Taulukossa nähdään myös osuus, joka jää jäljelle verotuksen jälkeen. Tämä helpottaa hieman vertailua osakeyhtiön laskelmien välillä, vaikka yritysmuodoissa varojen nosto yrittäjälle tehdäänkin eri tavoin. Laskelmassa ei ole huomioitu YEL-maksuja, sillä ne on jo vähennetty kirjanpidossa. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Verotuslaskelma kommandiittiyhtiönä

VASTUUNALAISEN YHTIÖMIEHEN VEROTUS KOMMANDIITTIYHTIÖSSÄ		
Äänettömän yhtiömiehen osuus		
Panos		100,00 €
Vuotuinen tuotto panokselle	10 %	10,00 €
Vastuunalaisen yhtiömiehen verotettava osuus		
86 289,01 €		
Yrittäjävähennys		
Yrittäjävähennys	5 %	4 314,45 €
Verotettava tulo yrittäjävähennyksen jälkeen		81 974,56 €
Pääomaverotus		
Josta verotetaan pääomatulona		18 404,14 €
Vero pääomatulosta	30,00 %	5 521,24 €
Ansiotuloverotus		
Ansiotulona verotettava		63 570,42 €
Ansiotulovero alarajan kohdalta	45 900,00 €	3 671,00 €
Alarajan ylittävä osuus	21,25 %	3 754,96 €
Yhteensä		7 425,96 €
Kunnallisvero	20,50 %	13 031,94 €
Kirkollisvero	1,95 %	1 239,62 €
Sairaanhoitomaksu	0,68 %	432,28 €
Päivärahamaksu	1,18 %	750,13 €
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,15 %	95,36 €
Yle-vero		163,00 €
Ansiotulovero yhteensä		23 138,29 €
KOKONAISVEROTUS		
		36 085,50 €
Verotuksen jälkeen jäävä osuus		50 203,51 €

5.2 Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 1 (OY1)

Osakeyhtiön osalta tein neljä vaihtoehtoista verotuslaskelmaa. Vaihtoehdot sisältävät erilaisia yhdistelmiä varojen nostamisesta käteen palkkana ja osinkona. Ensimmäisessä laskelmassa osakeyhtiönä osakas nostaa 3 000 euron kuukausipalkkaa ja osinkoina 8 % nettovarallisuudesta, eli kevyesti verotettavan osuuden. Vähensin ensin yrityksen tuloksesta osakkaalle maksettavan palkan, ja jäljelle jäävästä tuloksesta laskin 20 %:n yhteisöveron. Yhteisöveron määrä on

50 299,01 eurosta 10 059,80 euroa. Jäljelle jäävästä tuloksesta maksetaan osakkeelle osinkoa määrältään 8 % yrityksen nettovarallisuudesta. Nettovarallisuutena on käytetty samaa 83 074,93 euron summaa kuin kommandiittiyhtiön laskelmissa. Tästä 8 % on 6 645,99 euroa. Koska osingon määrä on 8 % nettovarallisuudesta siitä on 75 % verovapaata eli 4 984,50 euroa ja 25 % eli 1 661,50 euroa verotettavaa pääomatuloa. Pääomatuloveron määrä 1 661,50 eurosta on 498,45 euroa. Osakkaan ansiotulona verotetaan yrityksestä nostetun palkan määrä. Ansiotulovero on laskettu samoilla summilla, kuin edeltävässä kommandiittiyhtiön laskelmassa. (Taulukko 5.)

Laskelmiin on koottu yhteenvedoksi kokonaisveron määrä, osakkaan käteen jäävä osuus sekä yritykseen nettovarallisuutta kasvattavaksi jäävä osuus. Tämä helpottaa eri vaihtoehtojen vertailua, kun yhdellä silmäyksellä nähdään myös se, kuinka paljon yrittäjä saa rahaa omaan käyttöönsä ja paljonko yritykseen jää rahaa. Kokonaisverotaakka jää tässä laskelmassa 21 490,10 euroon, mikä on 14 595,39 euroa vähemmän kuin kommandiittiyhtiössä. Tässä laskelmassa yrityksen tulos ei ole yrittäjällä vapaasti nostettavissa käteen niin kuin kommandiittiyhtiössä olisi, mutta yritykseen jäävä 33 593,22 euron summa kasvattaisi yrityksen nettovarallisuutta, mistä olisi hyötyä tulevien vuosien osinkojen maksussa. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Palkka 3 000 e/kk ja osinkona 8 % nettovarallisuudesta

YHTEISÖVERO PALKAN MAKSUN JÄLKEEN		
Verotettava tulo ennen palkkaa		86 299,01 €
Kuukausipalkka	3 000,00 €	
Vuosipalkka		36 000,00 €
Verotettava tulo palkan jälkeen		50 299,01 €
Yhteisövero	20 %	10 059,80 €
Tulos yhteisöveron jälkeen		40 239,21 €
OSINKOJEN VEROTUS		
Osinkona		6 645,99 €
Nettovarallisuudesta	8 %	6 645,99 €
Josta verovapaana	75 %	4 984,50 €
Pääomatulo verotettavaa	25 %	1 661,50 €
Vero Pääomatulosta	30 %	498,45 €
ANSIOTULOVEROTUS PALKASTA		
Ansiotulona verotettava		36 000,00 €
Ansiotulovero alarajan kohdalta	27 900,00 €	566,00 €
Alarajan ylittävä osuus	17,25 %	1 397,25 €
Yhteensä		1 963,25 €
Kunnallisvero	20,50 %	7 380,00 €
Kirkollisvero	1,95 %	702,00 €
Sairaanhoitomaksu	0,68 %	244,80 €
Päivärahamaksu	1,18 %	424,80 €
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,15 %	54,00 €
Yle-vero		163,00 €
Yhteensä		8 968,60 €
Ansiotuloverot yhteensä		10 931,85 €
KOKONAISVEROTUS		21 490,10 €
Yritykseen jää		33 593,22 €
Yrittäjälle käteen jää		31 215,69 €

5.3 Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 2 (OY2)

Toisessa laskelmassa osakeyhtiönä on nostettu palkan määrä 4 000 euroon ja osinkojen määrä on 8 % yrityksen nettovarallisuudesta. Laskelma on suoritettu samalla tavalla kuin osakeyhtiön ensimmäinen vaihtoehto. Palkan ollessa suurempi, on valtion ansioverotuksessa siirrytty korkeampaan luokkaan, mikä nostaa ansiotuloverojen määrää. Kokonaisverotaakka on tässä laskelmassa 24 179,13 euroa, mikä on 2 689,03 euroa enemmän kuin edellisessä laskelmassa. Toki

tässä laskelmassa yrittäjälle jää käteen 38 126,49 euroa mikä on 6 910,08 euroa enemmän kuin edellisessä laskelmassa. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Palkkaa 4 000 e/kk ja osinkona 8 % nettovarallisuudesta

YHTEISÖVERO PALKAN MAKSUN JÄLKEEN		
Verotettava tulo ennen palkkaa		86 299,01 €
Kuukausipalkka	4 000,00 €	
Vuosipalkka		48 000,00 €
Verotettava tulo palkan jälkeen		38 299,01 €
Yhteisövero	20 %	7 659,80 €
Tulos yhteisöveron jälkeen		30 639,21 €
OSINKOJEN VEROTUS		
Osinkona		6 645,99 €
Nettovarallisuudesta	8 %	6 645,99 €
Josta verovapaana	75 %	4 984,50 €
Pääomatulo verotettavaa	25 %	1 661,50 €
Vero Pääomatulosta	30 %	498,45 €
ANSIOTULOVEROTUS PALKASTA		
Ansiotulona verotettava		48 000,00 €
Ansiotulovero alarajan kohdalta	45 900,00 €	3 671,00 €
Alarajan ylittävä osuus	21,25 %	446,25 €
Yhteensä		4 117,25 €
Kunnallisvero	20,50 %	9 840,00 €
Kirkollisvero	1,95 %	936,00 €
Sairaanhoidomaksu	0,68 %	326,40 €
Päivärahamaksu	1,18 %	566,40 €
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,15 %	72,00 €
Yle-vero		163,00 €
Yhteensä		11 903,80 €
Ansiotuloerot yhteensä		16 021,05 €
KOKONAISVEROTUS		24 179,30 €
Yritykseen jää		23 993,22 €
Yrittäjälle käteen jää		38 126,49 €

5.4 Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 3 (OY3)

Kolmannessa osakeyhtiön verotuslaskelmassa on palattu takaisin 3 000 euron palkkaan ja nostettu osinkona 40 000 euroa. Nettovarallisuuden 8 % ylimenevästä osuudesta verotetaan 75 % ansiotulona ja 25 % tulosta on verovapaata. Ansiotuloverotus osiossa on tässä laskelmassa sekä yrittäjän nostama palkka, että ansiotulona verotettava osuus osingoista. Yritykseen jää tässä laskelmassa 239,21 euroa, eli laskelma vastaa hyvin lähelle kommandiittiyhtiön tilannetta siinä mielessä, että varat ovat yrittäjällä kokonaisuudessaan nyt käytössä. Ero kommandiittiyhtiön verotukseen (Taulukko 4) ei ole enää suuri, verotus osakeyhtiönä on 32 528,69 ja kommandiittiyhtiönä 36 085,50 euroa eli eroa on 3 556,80 euroa. (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Palkkana 3 000 e/kk ja osinkona 40 000 euroa

YHTEISÖVERO PALKAN MAKSUN JÄLKEEN		
+Verotettava tulo ennen palkkaa		86 299,01 €
Kuukausipalkka	3 000,00 €	
Vuosipalkka		36 000,00 €
Verotettava tulo palkan jälkeen		50 299,01 €
Yhteisövero	20 %	10 059,80 €
Tulos yhteisöveron jälkeen		40 239,21 €
OSINKOJEN VEROTUS		
Osingon määrä		40 000,00 €
Nettovarallisuudesta	8 %	6 645,99 €
Josta verovapaana	75 %	4 984,50 €
Pääomatulo verotettavaa	25 %	1 661,50 €
8 % ylimenevä osuus		33 354,01 €
Ansiotulona	75 %	25 015,50 €
Verovapaana	25 %	8 338,50 €
Vero Pääomatulosta	30 %	498,45 €
ANSIOTULOVEROTUS		
Ansiotulona verotettava		61 015,50 €
Ansiotulovero alarajan kohdalta	45 900,00 €	3 671,00 €
Alarajan ylittävä osuus	21,25 %	3 212,04 €
Yhteensä		6 883,04 €
Kunnallisvero	20,50 %	12 508,18 €
Kirkollisvero	1,95 %	1 189,80 €
Sairaanhoitomaksu	0,68 %	414,91 €
Päivärahamaksu	1,18 %	719,98 €
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,15 %	91,52 €
Yle-vero		163,00 €
Yhteensä		15 087,39 €
Ansiotuloverot yhteensä		21 970,44 €
KOKONAISVEROTUS		32 528,69 €
Yritykseen jää		239,21 €
Yrittäjälle jää		53 531,11 €

5.5 Verotus osakeyhtiönä vaihtoehto 4 (OY4)

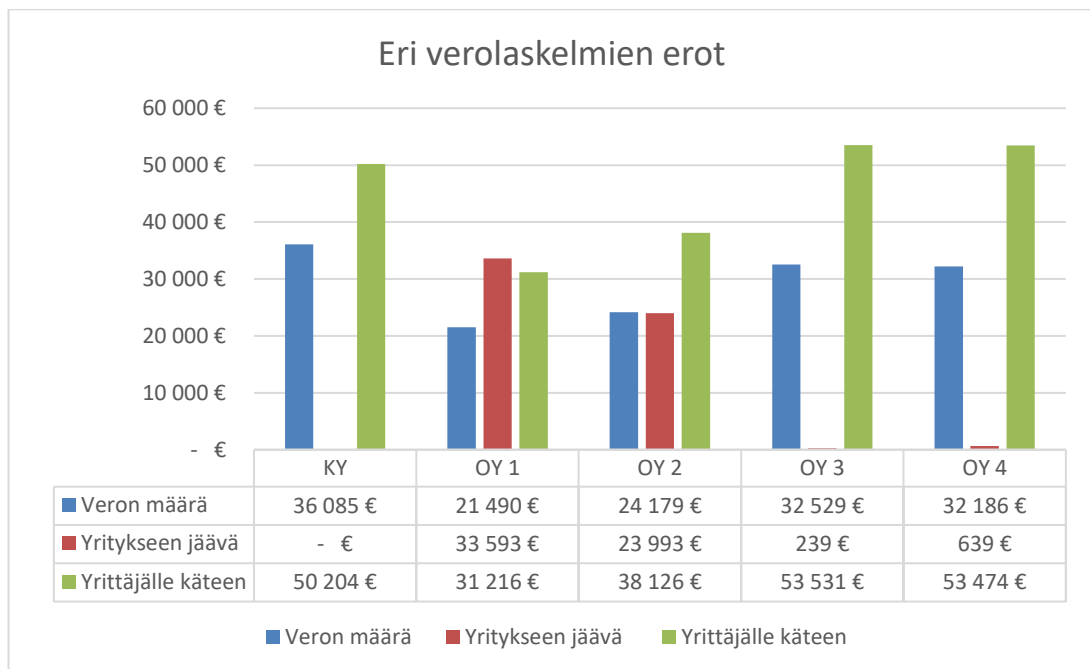
Neljännessä verotuslaskelmassa osakeyhtiönä palkan määräksi otettiin 4 000,00 euroa ja osingon määräksi 30 000,00 euroa. Muutoksella ei ollut edelliseen laskelmaan eroa verotuksellisesti, ero oli ainoastaan 343,05 euroa. Myös tässä laskelmassa lähes kaikki varat nostetaan yrittäjälle käteen. (Taulukko 8.)

Taulukko 8. Palkka 4000 euroa ja osinkona 30 000 euroa.

YHTEISÖVERO PALKAN MAKSUN JÄLKEEN		
Verotettava tulo ennen palkkaa		86 299,01 €
Kuukausipalkka	4 000,00 €	
Vuosipalkka		48 000,00 €
Verotettava tulo palkan jälkeen		38 299,01 €
Yhteisövero	20 %	7 659,80 €
Tulos yhteisöveron jälkeen		30 639,21 €
OSINKOJEN VEROTUS		
Osingon määrä		30 000,00 €
Nettovarallisuudesta	8 %	6 645,99 €
Josta verovapaana	75 %	4 984,50 €
Pääomatulo verotettavaa	25 %	1 661,50 €
8 % ylimenevä osuus		23 354,01 €
Ansiotulona	75 %	17 515,50 €
Verovapaana	25 %	5 838,50 €
Vero Pääomatulosta	30 %	498,45 €
ANSIOTULOVEROTUS PALKASTA		
Ansiotulona verotettava		65 515,50 €
Ansiotulovero alarajan kohdalta	45 900,00 €	3 671,00 €
Alarajan ylittävä osuus	21,25 %	4 168,29 €
Yhteensä		7 839,29 €
Kunnallisvero	20,50 %	13 430,68 €
Kirkollisvero	1,95 %	1 277,55 €
Sairaanhoitomaksu	0,68 %	445,51 €
Päivärahamaksu	1,18 %	773,08 €
Yrittäjän lisärahoitusosuus	0,15 %	98,27 €
Yle-vero		163,00 €
Yhteensä		16 188,09 €
Ansiotuloverot yhteensä		24 027,39 €
KOKONAISVEROTUS		32 185,64 €
Yritykseen jää		639,21 €
Yrittäjälle jää		53 474,16 €

5.6 Eri laskelmien vertailua

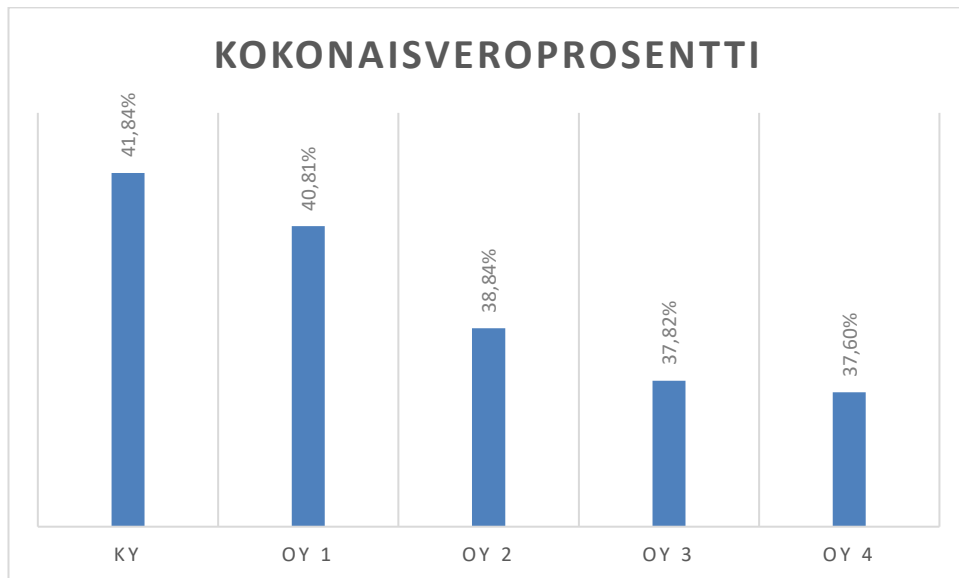
Laskelmissa nähtiin, että vaihtoehtoista kommandiittiyhtiön verotus oli kaikista raskainta. Ero osakeyhtiöön, josta nostettiin lähes koko tulos yrittäjälle, oli 3 900 euroa. Sen sijaan sillä nostettiin enemmän ulos osinkona vai palkkana ei vaikuttanut suuresti verotukseen. Syynä tähän se, että osinko, joka menee yli 8 % yrityksen nettovarallisuuden määrästä verotetaan 75 % ansiotulona. Osakeyhtiöstä nostettaessa vain osan tuloksesta, laskelmassa OY1, oli verotus kevyempää kuin muissa vaihtoehtoissa, mutta tällöin myös yrittäjälle jää vähemmän käteen, mitä muissa vaihtoehtoissa. Kaaviosta nähdään jokaisen laskelman kohdalta paljonko yrittäjälle jää käteen, mikä on kokonaisveron määrä ja paljonko laskelmassa jää yritykseen voittoa kasvattamaan yrityksen nettovarallisuutta. Yrittäjälle käteen jäävää osuutta osoittavan palkin avulla on yrittäjän helpompi arvioida, mikä laskelmista olisi lähelle hänen tilannettaan, mistä jäisi hänelle itselleen tarpeeksi käteen elämistä varten. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Laskelmien vertailua

Euromääräisesti vertaillen osakeyhtiöön varojen jättäminen vaikuttaa ylivoimaiselta vaihtoehdolta, mikäli osakas ei tarvitse kaikkia voittovaroja vaan voi jättää osan varoista yritykseen. Kuitenkaan tämä ei mielestäni anna tarkkaa kuvaa koko

totuudesta, joten halusin laskea, mikä olisi jokaisen laskelman kokonaisveroprosentti. Kokonaisveroprosentiksi laskin montako prosenttia on kokonaisveron määrä yrittäjälle käteen nostettavasta bruttotulosta. Kokonaisveroprosentin avulla voidaan ottaa huomioon, ettei yritykseen jätettäviä varoja ole vielä verotettu, vaan niistä on maksettava vero vielä yrittäjän nostaessa ne osinkona tai palkkana itselleen. Kokonaisveron määrä on yllättävä, sillä OY1 laskelma on tämän mukaan verotukseltaan toiseksi raskain heti kommandiittiyhtiön jälkeen. OY1 ja OY2 laskelmissa kokonaisveroprosenttia nostavat yhteisövero, joka maksetaan koko verotettavasta tuloksesta, vaikka yrityksestä ei nostettaisikaan ulos koko tulosta. Pienimmät kokonaisveroprosentit ovat OY3 ja OY4 laskelmilla, joissa varat nostetaan lähes kokonaan ulos yhtiöstä. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Kokonaisveroprosentti

5.7 Nettovarallisuuden kasvattamisen vaikutus verotukseen

Koska euromääräinen kokonaisverotaakka ja kokonaisveroprosentti antoivat risiiriitaista tietoa keskenään, halusin selvittää, minkälaista hyötyä nettovarallisuuden kasvattamisesta olisi verotukseen tulevaisuudessa. Kuvittelin tilateen, jossa yritys tekisi viisi vuotta samansuuruisia tulosta ja joka vuosi yrittäjä nostaisi palkkaa 3 000e kuukaudessa ja lisäksi osinkona 8 % yrityksen nettovarallisuudesta ja loput varoista jätettäisiin yritykseen kasvattamaan yrityksen nettovarallisuutta. Laskelman kokosin yksinkertaistettuna versiona OY1 laskelmasta, lisäämällä

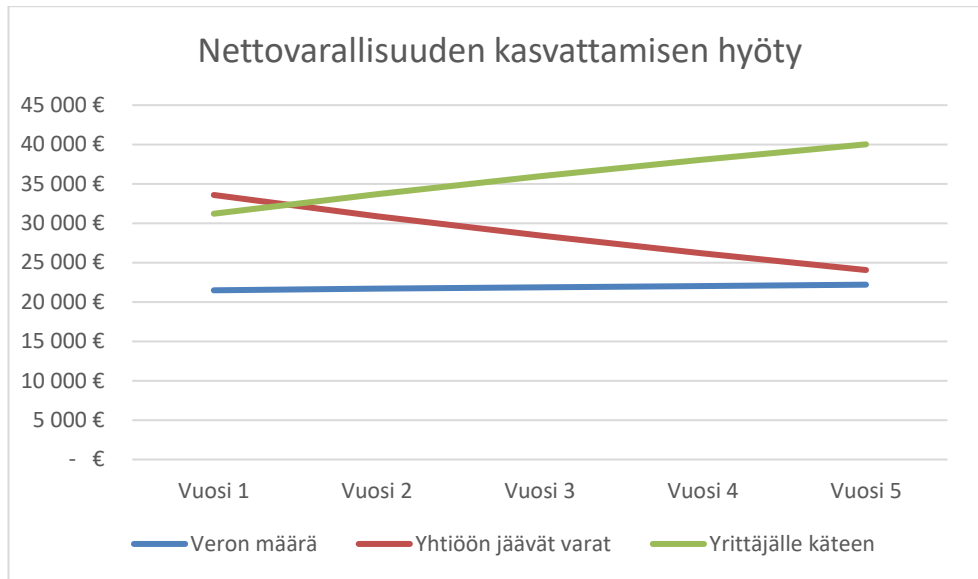

seuraavalle vuodelle yritykseen jäävä osuus yrityksen nettovarallisuuteen. Nettovarallisuuden määrä kasvattaa näin ollen vuosittain ulos nostettavan kevyesti verotettavan osingon määrää. Taulukosta huomataan, että verojen määrä kasvaa vuositasolla hyvin maltillisesti, vain muutaman satasen vuodessa. Yrittäjälle käteen jäävän osuuden määrä kasvaa veron määrään nähden huomattavasti nopeammin. Viiden vuoden jälkeen yrittäjälle käteen jäävä osuus on kasvanut huimat 8 813 euroa, kun taas maksettavien verojen määrä on kasvanut ainoastaan 715 euroa. (Taulukko 9.)

Taulukko 9. Nettovarallisuuden kasvattamisen hyöty

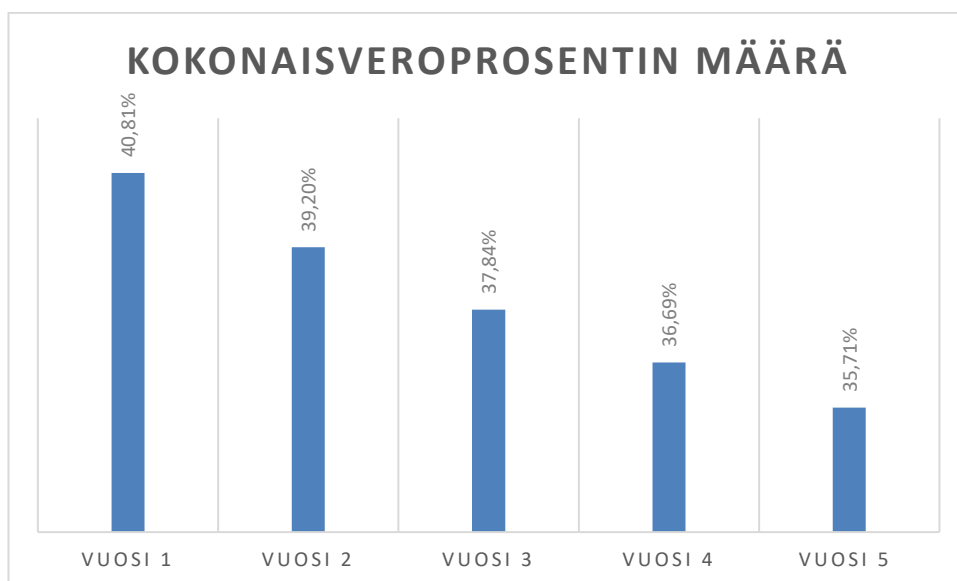
	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi	5. vuosi
Tulos	86 300	86 300	86 300	86 300	86 300
Palkka	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Verotettava tulo	50 300	50 300	50 300	50 300	50 300
Yhteisövero	10 060	10 060	10 060	10 060	10 060
Jaettavat varat	40 240	40 240	40 240	40 240	40 240
Nettovarallisuus	83 075	116 669	147 575	176 009	202 169
Osinko 8 % nettovarallisuudesta	6 646	9 334	11 806	14 081	16 173
Verovapaata osinkoa	4 984	7 000	8 855	10 561	12 130
Pääomatulo verotettavaa	1 661	2 333	2 952	3 520	4 043
Pääomatulovero	498	700	885	1 056	1 213
Yhtiöön jäävä osuus	33 594	30 906	28 434	26 159	24 067
Ansiotuloverotettava	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Ansiotulovero yhteensä	10 932	10 932	10 932	10 932	10 932
Verot yhteensä	21 490	21 692	21 877	22 048	22 205
Yrittäjälle käteen jäävä	31 216	33 702	35 989	38 093	40 029

Taulukon tärkeimmät avaintiedot näkyvät alla olevasta kuviosta, joka helpottaa asian hahmottamista paremmin. Yrittäjälle käteen jäävää esittävä viiva nousee tasaisesti ylöspäin, veron määrää kuvaavan viivan pysyessä melkein samalla tasolla. Yhtiöön jäävien varojen määrä laskee vuosittain, sillä yrityksestä voidaan nostaa kevyesti verotettua osinkoa enemmän nettovarallisuuden kasvaessa. Yritys harvoin tekee samaa tulosta vuodesta toiseen niin kuin laskelmassa oletetaan. Mikäli kohdeyritys saisi jatkossakin kasvatettua tulostaan, yhtiöön jäävien varojen määrä pysyisi suurempana. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Nettovarallisuuden kasvattamisen hyöty

Lopuksi laskin taulukosta vielä kokonaisveroprosentin. Kokonaisveroprosentin määrä laskee vuosittain edullisesti ulosnostettavan osingon määrän noustessa. Viidessä vuodessa kokonaisveroprosentin määrä on laskenut 5 %-yksikköä, mikä on melko merkittävä lasku ja menee kaikkien muiden laskelmien alle. Tämä on selkeä osoitus siitä, miksi varallisuutta kannattaisi jättää yritykseen, vaikka se ei välttämättä yksittäisenä vuotena olisi se houkuttelevin vaihtoehto. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Kokonaisveroprosentin määrä vuositasolla

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Suomessa luonnollisen henkilön verotettava tulo jaetaan ansio- ja pääomatuloihin. Yritysmuodon valinnalla on merkitystä siihen, miten yrityksestä ulos nostettavia varoja verotetaan. Sen lisäksi yritysmuodon sisällä voi tehdä ratkaisuja ja suunnitelmia, kuinka varoja olisi verotuksellisesti kevyempi nostaa ulos. Muun muassa nettovarallisuutta kasvattamalla yrittäjä voi vähentää ansiotuloverotuksena verotettavaa määrää mikä saattaa keventää selkeästi kokonaisveroprosenttia. Verotussuunnitelmia tehtäessä ei kannata tuijottaa ainoastaan kuluvaan vuoteen vaan suunnata katse myös eteenpäin ja miettiä ratkaisuja, joista olisi hyötyä myös tulevaisuudessa.

Kommandiittiyhtiöllä ja osakeyhtiöllä on paljon eroavaisuuksia niin verotuksen kuin hallinnon kannalta. Kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies on vastuussa yrityksen veloista kokonaisvaltaisesti, minkä vuoksi vastuunalaisten yhtiömiesten välillä täytyy olla täysi luottamus toisiaan kohtaan. Kommandiittiyhtiö on erillinen oikeussubjekti, eli yhtiömies voi solmia sopimuksia yhtiön kanssa. Kommandiittiyhtiö ei kuitenkaan ole erillinen verosubjekti, mikä tarkoittaa sitä, että kommandiittiyhtiön tulos verotetaan yhtiömiesten verotuksessa.

Tarkasteltavassa yrityksessä oli mukana yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies pienellä pääomapanoksella. Tästä syystä tarkasteltavan yrityksen lähes koko tulos verotetaan vastuunalaisen yhtiömiehen verotuksessa. Kommandiittiyhtiöllä on myös mahdollisuus tehdä toimintavaraus ja yrittäjä saa tehdä yrittäjävähennyksen, johon osakeyhtiössä ei ole mahdollisuutta. Vastuunalaisten yhtiömiesten suuren vastuun vastapainona kommandiittiyhtiö on varsin joustava, sillä sille ei ole muun muassa määrätty oman pääoman rajoituksia. Yhtiömiehet voivat nostaa myös yrityksestä varoja vapaasti omaan käyttöönsä. Kohdeyritykseni yrittäjä arvostaa kovasti tätä ominaisuutta kommandiittiyhtiössä. Hänen ollessa ainoa vastuunalainen yhtiömies, ei hänen tarvitse myöskään huolehtia yhtiökumppaneiden tekemisestä.

Osakeyhtiö on erillinen verotussubjekti, joka maksaa ensin tuloksestaan yhteisöveron ja osakkaat maksavat verot varoja ulos nostettaessa joko palkkana tai osin-

kona. Osakeyhtiön osakkaat eivät ole vastuussa yhtiön veloista henkilökohtaisesti, ainoastaan sijoittamansa pääoman verran. Tämän vapauden vastapainoksi osakeyhtiölle on asetettu omanpääoman velvoitteita. Osakkaat eivät saa jakaa itselleen osinkoja, mikäli se voi aiheuttaa yrityksen maksukyvyttömyyden. Osinkoa täytyy aina jakaa vahvistetun tilinpäätöksen perusteella ja vain vapaista pääomista. Osakeyhtiöstä voidaan lisäksi maksaa yrittäjälle kohtuullisen suuruista palkkaa. Osakkaat eivät voi tehdä yrityksestä samalla tavalla verovapaita yksityisnostoja kuin kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet. Tästä syystä osakeyhtiön osakkaat joutuvat tekemään tarkempaa suunnitelmaa varojen nostamisesta. Osakkaan kannattaakin maksaa itselleen sellaista palkkaa, jolla hän tulee toimeen normaalissa arjessaan.

Kommandiittiyhtiön voi muuttaa osakeyhtiöksi. Yhtiömuodon muuttamista koskevasta päätöksestä tulee laatia asiakirja, johon liitetään yhtiöjärjestys, jossa on maininta uuden yhtiön osakkeenomistajista ja sekä kullekin tulossa olevasta osakemäärästä. Muutos tapahtuu, kun vastuunalaiset yhtiömiehet ja uuden osakeyhtiön hallitus toimittavat muutoksen kaupparekisteriin. Tuloverolaissa yhtymän ei katsota purkautuvan, mikäli se jatkaa toimintaansa osakeyhtiönä. Vähentämättä olevat menot voidaan vähentää uudessa yhtymässä samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty ennen muutostakin. Toimintavaraus luetaan yhtymän verotettavaan tuloon sinä vuonna, kun muutos tapahtuu. Kohdeyritykselläni ei ollut tehtyjä toimintavarauksia, mitkä purkaantuisivat yhtiömuotoa muutettaessa. Koska yhtiössä on yksi vastuunalainen yhtiömies ja hänen lisäksi äänetön yhtiömies, joka jäisi muutoksessa pois, voisi yrittäjä tehdä yksistään tarvittavat paperit yhtiömuodon muuttamiseksi ja rekisteröidä sen kaupparekisteriin.

Verotuslaskelmat osoittivat, että kommandiittiyhtiön verotus oli jokaisella mittarilla kaikista raskainta. Euromääräisesti mitattuna kokonaisverotaakka oli pienin laskelmassa, jossa nostettiin 3 000 euron kuukausipalkkaa ja osinkona 8 % nettovarallisuudesta. Kuitenkin, kun laskettiin kokonaisveron määrästä yrityksestä ulosnostettavaan summan kokonaisveroprosentti, oli se toiseksi suurin kaikista laskelmista. Tästä syystä en halunnut lähteä yrittäjälle suosittelemaan suoraan yhtä vaihtoehtoa, vaan halusin ensin tutkia, olisiko nettovarallisuuden kasvatta-

misella minkälainen vaikutus kokonaisverotukseen. Tein viiden vuoden laskelmat, jossa jokaisena vuonna nostettiin 3 000 euroa palkkana käteen ja osinkona 8 % nettovarallisuudesta. Koska nettovarallisuus kasvoi vuosittain, kasvoi myös edullisen osingon määrä, laskien samalla kokonaisverotusta. Käteen jäävän summan voimakkaan kasvun, kokonaisveron euromäärän hitaan nousun ja kokonaisveroprosentin laskemisen myötä uskallan suositella yrittäjälle vaihtoehtoa, jossa nostetaan 3 000 euron kuukausipalkkaa ja 8 % nettovarallisuudesta osinkoina. Pitkällä tähtäimellä verotuksellinen hyöty on merkittävä, nykyiseen kommandiittiyhtiön verotukseen nähden.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen ja haastava kokonaisuus. Ammat-tiosaamiseni yritysmuotoja ja niiden verotusta kohtaan syventyi valtavasti tämän prosessin aikana. Koen, että yhteen tapaukseen vahvasti syventyminen antoi mi-nulle paljon enemmän, kuin yksittäisen laskelman tekeminen olisi antanut. Mi-nulla oli opinnäytetyöni teoriaosuudesta selkeä mielikuva heti alussa, mutta las-kelmien suhteen tein tarkennuksia, kun oma tietotaitoni asiaa kohtaan kasvoi. Työssäni minua auttoi kyseenalaistava asenteeni, joka sai minut laskemaan pel-kän euromääräisen kokonaisverotuksen lisäksi myöskin yrittäjän kokonaisveropro-sentin sekä tutkimaan vaihtoehtoa siitä, mitä hyötyä yritykselle olisi nettovaralli-suuden kasvattamisesta. Näiden monipuolisten laskelmien jälkeen uskallan hyvin mielin suositella yritykselle valitsemaani vaihtoehtoa.

Aiemmat opiskelujen suuret tehtävät olen saanut suorittaa hienon opiskeluryh-män kanssa, jossa riitti vahvaa osaamista ja avointa keskustelua asioista. Osin tästä syystä opinnäytetyön kirjoittaminen tuntui ajoittain melkoiselta yksin puurta-miselta, vaikka apua oli tarpeen tullen saatavilla. Työn selkeä päämäärä, sen tar-peellisuus työn toimeksiantajalle ja päättäväinen asenteeni auttoi minua teke-mään työn huolellisesti loppuun saakka vieläpä etuajassa. Olenkin nyt oikein tyy-tyväinen opinnäytetyöhöni, jonka tavoitteet onnistuin saavuttamaan ja tekemään yrittäjälle paitsi kyseiselle vuodelle, myös tuleville vuosille verotussuunnitelman, jonka avulla hänen on helppo tehdä päätöksiä verotukseen liittyen.

Opinnäytetyötäni pidän luotettavana, sillä siinä on käytetty ajantasaisia ja luotet-tavia lähteitä ja laskelmat on suoritettu tarkasti juuri kohdeyritykseni tilinpäätök-sen pohjalta. Laskelmat on tehty usealta eri kantilta, huomioimalla niin euromää-räinen kokonaisverotaakka kuin kokonaisveroprosenttikin. Laskelmat eivät pel-kästään huomioi yhden vuoden verotuksen vaan antaa tietoa pidemmän aikavä-lin verotuksen suunnitteluun. Verotuksessa ja yrityksen tuloksessa tapahtuu kui-tenkin väistämättä muutoksia vuosi tasolla, minkä vuoksi pidemmän ajan vero-suunnittelu luotettavasti on haastavaa. Merkittäviä veromuutoksia tai muutoksia yhtiön tuloksessa ei tällä hetkellä ole kuitenkaan tiedossa, mikä helpottaa vero-suunnittelun tekemistä. Vaikka kunnallisverotusprosentti ei täysin vastaa yrittäjän

verotusta tarkkojen vähennysten puuttuessa, on verotuslaskelmat suoritettu molempien yhtiömuotojen osalta samoilla prosenteilla, mikä pitää tutkimuksen luotettavana.

Opinnäytetyötäni pidän validina, sillä siinä sain vastauksen tutkimuskysymykseeni ja oikeastaan laajemmin kuin mitä alun perin oli tarkoitus. Tutkimus tulee hyödyntämään toimeksiantajaani, joka voi työni perusteella tehdä päätöksiä yrityksen yhtiömuotoa ja verotustaan koskien. Laskelmat on tehty yrittäjän tarpeiden mukaisesti. Koska työni on tapaustutkimus, tutkimuksen tuloksia ei suoraan voi hyödyntää suoraan muiden yrityksen tarpeisiin, mutta tutkimuksen teoriaosuudesta saa hyvää apua myös toisen yritysten laskelmien tekemiseen. Laskelmia voi myös käyttää apuna myös toisen yrityksen verotuslaskemien tekemiseen, mutta silloin täytyy ottaa huomioon myös eroavaisuudet esimerkiksi kunnallisverotuksessa päätöksiä yrityksen yhtiömuotoa ja verotustaan koskien.

Opinnäytetyöni loppupuolella pohdiskelin, että olisi kiinnostavaa tutkia, voisiko nettovarallisuuden kasvattamista hyödyntää yrittäjän eläkkeelle siirtymisen helpottamiseen. Esimerkiksi kohdeyrityksessäni yrittäjä voisi viiden vuoden jälkeen alkaa nostamaan suurempaa osinkoa ja vähentää pikkuhiljaa koko aikaisesta työnteosta osa-aikaiseen ja siitä eläkkeelle. Tämä helpottaisi vastuun siirtämistä muille. Tutkimisen arvoista olisi myös se, kuinka nano- ja mikroyrityksissä tehdään verotussuunnittelua, tehdäänkö sitä vuodeksi kerrallaan vai pidemmäksi aikaa ja mikä on verosuunnittelun näkökulma, pyritäänkö mahdollisimman nopeisiin voittoihin vai tehdäänkö verosuunnittelua tähtäimessä pienet verot pitkällä tähtäimellä.

LÄHTEET

Airaksinen, M., Pulkkinen, P. & Rasinaho, V. 2018a. Osakeyhtiölaki 1. 3., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Airaksinen, M., Pulkkinen, P. & Rasinaho, V. 2018b. Osakeyhtiölaki 2. 3., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

AKYL 389/1988 Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389.

Eläketurvakeskus. 2016. Yrittäjän vakuuttaminen ammatinharjoittajana ja eri yhtiömuodoissa. Viitattu 10.3.2021. https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/folder1.faces?&document_id=308335&navigation_history=200649_0,200941_0,200941&folder_id=200941.

Eläketurvakeskus. 2019. Yrittäjän työtulo ohjeet toimialoittain. Viitattu 10.3.2021. https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/folder1.faces?&document_id=311479&navigation_history=200649_0,200649_0,200649_0,200937&folder_id=200937.

Engblom, A., Frände, J., Holla, J., Järvinen, J., Kokko, A., Lepistö, M., Nieminen, K., Noras, J., Paronen, V., Sandelin, E., Torkkel, T. & Äimä, K. 2020. Elinkeinoverotus 2020. 1., Painos. Helsinki: Edita.

Eriksson, P. & Kovalainen, A. 2013. Qualitative Methods in Business Research. 2. Painos. London: Sage.

EVL 360/1968 Laki elinkeinotulon verottamisesta 30.12.1992/1539.

HE 6/1987 vp. 1987. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä sekä siihen liittyväksi lainsäädännöksi.

HE 26/1998 vp. 1998. Hallituksen esitys eduskunnalle peitellyn osingon verotusta koskevien säännöksiä uudistamisesta.

HE 47/2009 vp. 2009. Hallituksen esitys eduskunnalle työpanokseen perustuvan osingon verotuksesta.

HE 109/2005 vp. 2005. Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi.

HE 176/2016 vp. 2016. Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjävähennystä koskeväksi lainsäädännöksi.

Immonen, R. & Nuolimaa, R. 2017. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. 3., Uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Immonen, R., Ossa, J. & Villa, S. 2012. Henkilöyhtiön pääoman hallinta. 2., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Immonen, R., Ossa, J. & Villa, S. 2014. Osakeyhtiön pääoman hallinta. 2., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Kananen, J., 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kukkonen, M. & Walden, R., 2014. Pk-Yrityksen verosuunnittelu. 2. painos. Helsinki: Sanoma.

Kyläkallio, J., Iiro, O. & Kyläkallio, K. 2008. Osakeyhtiö. Helsinki: Edita.

Kukkonen, M. & Walden, R., 2020. Elinkeinoverolaki käytännössä. 4., Uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Malmgrén M. & Myrsky, M. 2020. Elinkeinotulon verotus. 5., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: Gummerus.

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. Osakeyhtiölaki pienyhtiössä. Helsinki: WSOYpro.

Mäkinen, L. 2019. Osakeyhtiö pienyhtiönä. Tampere: Mediapinta.

Määttä, K. 2005. Yritysoikeus yritystoiminnan suunnittelussa. Helsinki: Edita.

Ossa, J. 2020. Yritystoiminnan verotus. 3., Uudistettu painos. Helsinki: Kauppa-kamari.

OYL 624/2006 Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624.

Sjögren, H., Syrjä, P. & Villa, S. 2008. Osakeyhtiölain maksukykyisyyden käsitteen tilastollinen tarkastelu. Viitattu: 15.3.2021 <https://tuhat.helsinki.fi/ws/portal-files/portal/97031644/5238.pdf>.

TakSL 758/1991 Laki takaisinsaannista konkurssipesään. 26.4.1991/758.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Helsinki: Tammi.

TVL 1535/1992 Tuloverolaki 30.12.1992/1535.

Uusitalo, H. 2001. Tiede, tutkimus ja tutkielma- johdatus tutkielman maailmaan. 7. painos. Helsinki: WSOY.

Veronmaksajien Keskusliitto Ry. 2020a. Kunnallisvero. Viitattu 13.4.2021. <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Kunnat/Kunnallisvero/#daeacd0e>.

Veronmaksajien Keskusliitto Ry. 2020b. Sairaanhoidomaksut 2020. Viitattu 13.4.2021 <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Sairausvakuutusmaksut/sairausvakuutusmaksut-2020/#daeacd0e>.

Veronmaksajien Keskusliitto Ry. 2021. Yle-vero. Viitattu 14.4.2021. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Yle-vero/#daeacd0e>.

Verohallinto. 2021a. Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön nettovarallisuus. Viitattu 3.3.2021. https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/tuloverotus/avoimen_yhtion_tai_kommandiittiyhtion_n/.

Verohallinto. 2021b. Osakkeen matemaattinen arvo ja vertailuarvo. Viitattu 10.3.2021. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/veroilmoitus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/osakkeen-matemaattinen-arvo-ja-vertailuarvo/>.

Verohallinto. 2021c. Osinkotulojen verotus. Viitattu 11.3.2021. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus3/#2.2-julkisesti-noteeraamattomasta-yhti%C3%B6st%C3%A4-saatu-osinko>.

Verohallinto. 2021d. Ansiotulot. Viitattu 11.3.2021. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/>.

Villa, H. 2005. Tutki ja Kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Villa, S. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 4., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A., 2007. Yritysmuodot -toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYpro.

Villa, S., Airaksinen, M., Alén-Savikko, A., Bärlund, J., Jauhiainen, J., Kaisanlahti, T., Märten, K., Kuoppamäki, P., Kymäläinen, S., Mähönen, J., Pihlajarinne, T., Raitio, J. & Viitanen, K. Yritysoikeus- Oikeuden perusteokset. 4., Uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

VML 1558/1995 Laki veromenettelystä 18.12.1995/1558

Walden, R. & Leppiniemi, J. 2020. Tilinpäätös- ja Verosuunnittelu. 13., Uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Wilhelmsson, T. & Jääskinen, N. 2001. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt. 3., Uudistettu painos. Helsinki: Kauppakaari.

LIITTEET

Liite 1. Toimeksiantajan haastattelu

Liite 1. Toimeksiantajan haastattelu

1. Mistä ajatus yritysmuodon vaihdoksesta on syntynyt?

Yritysmuodon vaihtamista alettiin pohtia kirjanpitäjän ehdotuksesta. Yritysmuoto on vaihdettu muutama vuosi sitten toiminimestä kommandiittiyhtiöksi. Sen jälkeen yritys on kasvanut ja tulos noussut, jolloin myös verojen määrä on noussut merkittävästi.

2. Oletko muuten ollut tyytyväinen nykyiseen yritysmuotoon?

Kyllä. Yhtiössä on minun lisäksi yksi äänetön yhtiömies pääomapanoksella, joten vastaan yhtiön toiminnasta yksin. Pidän kommandiittiyhtiön joustavuudesta ja erityisesti siitä, että voin tehdä halutessani yksityisottoja helposti.

3. Minkälaista palkkaa tarvitsisit yrityksestä, mikäli yritysmuotoa vaihdettaisiin?

Palkka voisi olla jossain 3 000–4 000 euron välissä, mikäli lisäksi nostaisi myös osinkoja.